

HRVATSKI VOJNIK



Broj 4. Godina I. 22. listopada 2004. www.hrvatski-vojnik.hr

CIJENA 7 KN

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,00•USA 2,00•UK 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•DKK 17,00•NOK 17,00•GBP 15,50



REPORTAŽA

U akvatoriju srednjeg Jadrana održana združena višenacionalna vježba

“Adriatic Phiblex”



STOCKHOLM

I Tajland želi Gripene

Nedugo nakon posjeta tajlandskog premijera Thaksina Shinawatre Švedskoj i sastanka s kolegom Göranom Perssonom, objavljeno je da će azijska država svoje već zastarjele avione F-5 gotovo sigurno zamijeniti švedskim Saab Gripenima. Konačnoj odluci pridonijet

će i nekoliko prezentacija koje su tvrtka Saab i visoki švedski zrakoplovni časnici predložili Tajlandima, te svibanjski posjet najboljih tajlandskih pilota švedskim zrakoplovnim snagama prilikom kojeg su, uz odgovarajući tečaj, obavili i deset sati leta u švedskim zrakoplovima.

BERLIN

Leopardi ne skaču do Turske



2 koji nisu potrebni njemačkoj vojsci. Gül je izjavio da je začuđen što je takva vijest uopće postala udarna u njemačkim medijima.

BRUXELLES

Solana objavio imena ravnatelja EDA-e

Visoki predstavnik EU za vanjske i sigurnosne poslove Javier Solana objavio je imena ravnatelja koji će ubuduće voditi poslove Europske obrambene agencije (EDA), čija je zadaća unaprijediti sve oblike zajedničkih obrambenih kapaciteta i poslova zemalja članica. Ravnatelji agencije koja je osnovana u lipnju

ove godine jesu: belgijski general bojnik Pierre Hougaard (obrambene snage), Francuz Bertrand de Cordoue (istraživanja i tehnologija), talijanski brigadni general Carlo Magrassi (naružanje) i Švedanin Ulf Hammarström (industrija i tržiste).



DUŠANBE

Ruska baza u Tadžikistanu

Na sastanku u tajžikistanskoj metropoli, predsjednik Emomali Rahmonov i njegov ruski kolega Vladimir Putin sklopili su sporazum kojim je uspostavljena stalna ruska vojna baza u toj zemlji.



jamčiti tajžikistansku stabilnost.

Dvojica predsjednika dogovorili su i vremenski rok u kojemu će vojnici centralnoazijske republike zamijeniti ruske vojnike koji trenutno čuvaju zajed-

ničku granicu.

Napokon, zaključen je i dogovor da Rusija preuzeme nadzor nad sustavom promatranja svemira koji se nalazi u Tadžikistanu.

NORFOLK

Nove američke mornaričke odore

Američka je ratna mornarica 18. listopada predstavila četiri inačice novih mornaričkih radnih odora. Slika prikazuje jednu od četiri moguće opcije, a mornarica će ih testirati ove zime. Svaka odora nudi više različitih mogućnosti. Konačna inačica odabrat će se na osnovi mišljenja mornara koji će isprobati odore.



ATENA/NEW DELHI

Tri pada zrakoplova



sada jednog zrakoplova skrenula s pravca i udarila u planinu, a drugi zrakoplov je naletio na rep prvoga. U Indiji, u blizini zrakoplovne baze Gwalior, tijekom zajedničke vježbe sa singapskim zrakoplovima F-16, srušio se indijski Mirage 2000. Srećom, dvojica pilota su se katapultirali na vrijeme, kada je zrakoplov već počeo pokazivati tehničke probleme.



TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morh.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morh.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morh.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morh.hr), Domagoj VlahovićNovinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić,
Josipa PericaFotografi: Tomislav Brandt, Davor Kirin,
Dubravko KovačGrafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Iva Dobravac

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Redaktor: Danica Pajic

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović
tel: 4568-699;
fax: 4551-852Tajnica redakcije: Jasmina Augustić
tel: 4568-041;
fax: 4551-852**Preplata:**Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**Tisak:**
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>
E-mail: hrvojnik@morh.hrU članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2004.Novinarski prilizi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**IZ SADRŽAJA****"Adriatic Phiblex"**

U akvatoriju srednjeg Jadranu uspješno je provedena združena višenacionalna vježba Adriatic Phiblex 04-6 u kojoj su sudjelovali pripadnici OS-a iz četiri države, i to SAD-a, Makedonije, Albanije i Hrvatske

Strana 4

**Hrvatski doprinos miru u svijetu**

U prigodi obilježavanja 5. obljetnice sudjelovanja pripadnika OSRH u mirovnim misijama UN-a, 15. listopada u MORH-u je održana prigodna svečanost

Strana 8

**Brigadir Flemming Agerskov, zamjenik zapovjednika misije UNMOGIP**

U sudjelovanju u misiji važno je koliko je pojedinac uvježban, njegovo ili njezino iskustvo u zapovijedanju vodovima, satnijama ili bojnima, a najviše od svega način na koji pojedinac djeluje i surađuje

Strana 10

**Norveške fregate klase Fridtjof Nansen**

Program gradnje protupodmorničkih fregata male zamjetljivosti klase Fridtjof Nansen jedan je od najvećih i najskupljih europskih vojnih programa, a svakako najveći u norveškoj povijesti

Strana 22

Naslovnicu snimio Mario GALIĆ

U akvatoriju srednjeg Jadrana održana združena višenacionalna vježba

“Adriatic Phiblex”

Uspješno provedena združena višenacionalna vježba “Adriatic Phiblex” 04-6 u kojoj su sudjelovali pripadnici OS-a iz četiri države, i to SAD-a, Makedonije, Albanije i Hrvatske, pokazala je njihovu veliku uvježbanost i sposobljenost za zajedničku provedbu svih pa i najsloženijih zadaća. Do izražaja je u punoj mjeri došla sposobnost zajedničkog djelovanja, a iskustva stečena u ovoj vježbi bit će važna za daljnju suradnju te će se njima sve zemlje koristiti i u budućim zajedničkim aktivnostima

Leida PARLOV,
snimio Mario GALIĆ

U akvatoriju otoka Žirja 13. listopada završena je združena vojna vježba "ADRIATIC PHIBLEX 04-6". U vrlo složenoj i zahtjevnoj vježbi u kojoj su izvedene naj-složenije

stopada. Pješačke postrojbe uvježbavale su se na vojnom poligoni u Slunju, a pomorske snage na srednjem Jadranu.

Vrlo je važno istaknuti da su u vježbi sudjelovale oružane sna-



taktičke operacije sudjelovalo je gotovo tisuću pripadnika oružanih snaga Republike Albanije, Makedonije, SAD-a i Hrvatske.

Prema taktičkom scenariju zadaća postrojbi angažiranih u vježbi bila je otkrivanje i presretanje terorističkog broda, a potom brzim djelovanjem desantnih snaga neutraliziranje terorističkih skupina na otoku Žirju. U vježbi su s hrvatske strane sudjelovale postrojbe Hrvatske ratne mornarice, ratnog zrakoplovstva i kopnene vojske, te pomorska policija i lučka kapetanija. Albanske oružane snage sudjelovale su s jednim pješačkim, a ma-

kedonske s jednim inženjerijskim vodom, a s američke strane u vježbi je sudjelovao razarač The-Sullivans DDG-68 iz sastava 6. flote i zrakoplovi F16. Maksimalnim angažiranjem svih sudionika i njihovim skladnim i učinkovitim djelovanjem vježba je u potpunosti uspjela.

Pokazan visok stupanj interoperabilnosti, profesionalnosti i uvježbanosti

Uvjebavanje, tijekom kojeg je trebalo usvojiti zajedničke procedure komuniciranja i interakcije u složenim uvjetima, počelo je 2. li-

ge svih zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje o partnerstvu, koje su tijekom vježbe pokazale visok stupanj interoperabilnosti u djelovanju, profesionalnost te dobru uvježbanost, što je sve važno za ostvarenje zajedničkog cilja, a to je pristupanje NATO savezu. A da je upravo to jedna od bitnih značajki ove vježbe potvrdio nam je i zamjenik zapovjednika HRM-a komodor Zdenko Simić, koji je na vježbi bio u svojstvu izaslanika načelnika GSOS-a RH.

Ovakve vježbe provode se radi održanja vojnih vještina, povećanja suradnje, poboljšanja operativnih

standardnih postupaka te usklađivanja funkcija zapovijedanja i nadzora. Ovogodišnja vježba je pokazala kako vojske zemalja koje su u njoj sudjelovale mogu uspješno surađivati i zajednički djelovati te da su spremne odgovoriti na ugroze koje su prijetnja stabilnosti i sigurnosti.

Vježbu smo pratili s broda HRM-a DBM 82 Krka kojim je zapovijedao poručnik fregate Zoran Visković. Na brodu je zajedno s vojnim i civilnim dužnosnicima zemalja koje su sudjelovale u vježbi i s novinarima bio i zapovjednik vježbe kapetan bojnog broda Marin Stošić. Plovidbu do Žirja zapovjednik Stošić iskoristio je za kratku prezentaciju vježbe u kojoj su sudjelovali i pripadnici albanskih i makedonskih oružanih snaga. Oni su ukratko predstavili svoje oružane snage, te nas upoznali sa svojom ulogom u vježbi.

Presretanje terorističkog broda i desant mornaričkog pješaštva

Iako smo bili upoznati s taktičkim scenarijem, ono što smo vidjeli bilo je doista impresivno. Prva faza scenarija predviđala je otkrivanje i presretanje terorističkog broda kojeg je "glumio" "Faust Vrančić".

General bojnik Dragan Andreski, vojni izaslanik Republike Makedonije

Sve zemlje sudionice ove vježbe potpisnice su Američko-jadranske povelje i ovo je prilika za uvježbavanje naših snaga, ali i prilika da se vidi kako drugi rade, te da se što bolje pripremimo za krajnji cilj a to je ulazak u NATO. Zadovoljan sam svim prikazanim na prezentaciji kao i samom vježbom. Već sam prisustvovao i nekim ranijim vježbama tijekom travnja i svibnja na vojnom poligonu Slunj u kojima je sudjelovala i jedna postrojba makedonskih oružanih snaga. Iako mi nemamo more, nisu uviјek sve akcije na moru isključivo zadaća pomorskih postrojbi već mogu sudjelovati i kopnene postrojbe, a upravo tu makedonske oružane snage vide mogućnost svoje participacije. Što se tiče naših dalnjih zajedničkih aktivnosti mogu reći kako će biti još vježbi što je u skladu sa zaključcima nedavno održanog sastanka zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje na Brijuni ma, a nadam se da će se slične vježbe održati i u Makedoniji. Održavanje takvih vježbi je i u funkciji slanja postrojbi u mirove misije, a Republika Makedonija trenutačno ima jednu postrojbu u mirovnoj misiji u Afganistanu i jednu razinu voda u Iraku.

Dok je plovio prema Žirju na kojem su bili teroristički punktovi, uočile su ga snage pomorske policije. Kako se posada oglušila na opetovane pozive policije da se zaustavi radi pregleda, izveden je prepad diverzantskim snagama iz mora i iz zraka. Mornarički diverzanti su se iz helikoptera Mi-8 spustili na krmeni dio broda u vožnji. Nakon brzog svladavanja terorista i posade, brod su preuzele snage pomorske policije i lučke katapetanje te ga otpratile u luku.

I drugi dio scenarija predviđao je vrlo tešku i potencijalno opasnu zadaju prekrcavanja preko krmene rampe desantnih snaga s velikog desantnog broda DBM 81 Cetina na desantne čamce u plovidbi. Nakon što je i ta zadaća uspješno obavljena, i to u dosta lošim meteouvjjetima, kako smo kasnije doznali stanje mora bilo je točno na granici za izvedbu tako složene operacije, desantne snage uputile su se prema jugoistočnoj obali otoka kako bi na njemu neutralizirale terorističke punktove. Mali prepadni desant zajedno su uspješno izveli pripadnici hrvatskih, makedonskih i albanskih oružanih snaga.

Tijekom cijele vježbe podršku s mora pružali su američki razarač

Iskrcavanje desantnih snaga na obalu u blizini terorističkih punktova



Brigadir Viktor Berdaj, načelnik Obućnog i operativnog odjela u Glavnom stožeru albanske vojske

Nije prvi put da albanske oružane snage sudjeluju u ovakvoj vježbi, tako da već imamo određena iskustva. Ali svaka sljedeća vježba donosi nova. Nismo ovdje samo zato da razmjenjujemo iskustva već i da učimo jedni od drugih i unapređujemo zajedničke procedure djelovanja. Ovo je dobra prilika da se upozna organizacija vaših oružanih snaga te da se vidi može li se što bolje napraviti na idućoj ovakvoj vježbi, koja bi se trebala održati u Albaniji.

The Sullivans DDG-68 i raketna topovnjača "Šibenik", koji su osiguravali morske prilaze za desantne snage, a podršku iz zraka davali su američki zrakoplovi F16.

Uvježbanost diverzantskih snaga

Nakon uspješno završene vježbe zapovjednik Stošić je bio iznimno zadovoljan jer je sve izvedeno u realnom vremenu i u skladu s planovima. "Ispoštivane su sve procedure, vremenska koordinacija bila je apsolutna, a mogući rizici svedeni su na minimum", rekao je Stošić, te je dodao da sve to govori u prilog tome kako je na putu ka novim asocijacijama učinjen još jedan korak naprijed. Prema njegovoj ocjeni na putu ka uključivanju



Prije početka vježbe na brodu DBM-82 Krka održana je prezentacija za vojne i civilne dužnosnike te novinare

u NATO dostigli smo visoke standarde kao zemlja domaćin. Tijekom zajedničkog djelovanja pokazalo se da su otklonjene sve barijere u komunikaciji, a postignut je i sinergijski učinak zajedničke uvježbanosti. Osobito je do izražaja došla uvježbanost diverzantskih snaga, postrojbi brze reakcije, čije je učinkovito djelovanje iznimno važno za očuvanje stabilnosti i sigurnosti na Jadranu. Kapetan Stošić je dodao i kako su u vježbi u punoj mjeri sudjelovale i snage pomorske policije i lučke kapetanije.

Vježbom je bio zadovoljan i zamjenik zapovjednika HRM-a komodor Zdenko Simićić, kazavši kako je vježba provedena vrlo uspješno,

a sve zadaće realizirane su u skladu s planom. Istaknuo je kako je dobra uvježbanost i obučenost svih sudionika osobito došla do izražaja ako se uzme u obzir da je vježba održana u navigacijski teškom prostoru s mnogo otoka i u meteouvjetima koji su bili na granici za provedbu tako složenih operacija. Komodor Simićić je napomenuo kako je ova vježba za nas zanimljiva i zbog toga jer je u njoj došla do izražaja i dobra uvježbanost snaga koje čine Vladinu koordinaciju za nadzor ekološko-ribolovnog pojasa. ■

Kapetan fregate Lloyd Cafran, mornarički ataše u američkom veleposlanstvu

Vježba je iznimno važna i za SAD i za ostale tri zemlje na njihovom putu za ulazak u NATO. No, ne želim stavljati naglasak samo na NATO, već na samu suradnju zemalja koje su sudjelovali u vježbi. Zadaća vojske nije vođenje rata, nego očuvanje mira. Iznimno sam zadovoljan postignutim rezultatima i mislim da je ova vježba izvrstan primjer međusobne suradnje sve četiri zemlje. Volio bih da je sudjelovalo više US postrojbi, ali nažalost zbog događaja u svijetu to nije bilo moguće. Dodao bih i kako se i kapetan razarača Sullivan pohvalno izrazio o vježbi.

DBM-81 Cetina pri vožnji vršnom brzinom u trenucima prilaza mjestu desanta



Ministar obrane BiH u posjetu Hrvatskoj

Ne postoje prepreke međusobnoj suradnji



snimio T. Brandt

Na poziv svog kolege ministra obrane RH Berislava Rončevića, 19. i 20. listopada u posjetu Hrvatskoj boravio je ministar obrane Republike Bosne i Hercegovine Nikola Radovanović.

U prvom dijelu posjeta razgovaralo se o suradnji na području međunarodnih vojnih operacija, bilateralnoj obrambenoj suradnji, iskustvu Republike Hrvatske u procesu pristupanja Sjeveroatlantskom savezu i MAP-u te o reformama oružanih snaga. Razgovorima su načinili istaknuti predstavnici OSRH i OSBiH, te veleposlanik BiH u RH Zlatko Dizdarević.

Na tiskovnoj konferenciji koja je održana neposredno nakon razgovora, ministar Radovanović je u kratkim crtama predstavio svoje ministarstvo: "Ministarstvo obrane BiH postoji sedam mjeseci. Bitno je reći da su promjene u sustavu obrane BiH među najvažnijim promjenama nakon potpisivanja Daytonskog sporazuma. One idu u pravcu koji našim građanima, kao i onima iz susjednih zemalja, nudi sustav koji je profesionalniji, predvidljiviji i jeftiniji. Današnje razgovore iskoristili smo za upoznavanje svojih kolega iz MORH-a s našim aktivnostima i planovima u nadolazećem razdoblju. Također, razmotrili smo i mogućnosti suradnje naših zemalja u vojnem i obrambenom području. S našeg stanovišta, ne postoje prepreke takvoj suradnji".

"Zadovoljstvo je čuti konstataciju da je između nas vrlo dobra suradnja", napomenuo je hrvatski ministar Rončević. "BiH u građenju svog koncepta obrane Hrvatsku doživljava kao zemlju prijatelja i suradnika. Snažno podupiremo nastojanja BiH da pristupi Partnerstvu za mir. U sklopu bilateralne obrambene suradnje predložili smo šest aktivnosti za 2005. godinu. Ministarstvo BiH ih je načelno prihvati, ali ih moramo oživotvoriti i formalizirati kroz odgovarajuće odluke

Vlade".

Ministar Rončević je, podrobnije opisujući suradnju istaknuo školovanje: "Uporabu simulacijskih središta, zajednički rad na područjima različitih oblika obuke, moguću razmjenu školskih kapaciteta... To su pitanja koja se tiču svih tranzicijskih zemalja".

Na upit kada se očekuje ulazak BiH u PFP, ministar Radovanović je rekao da su "tehnički uvjeti ispunjeni, ali postoje i politički. I iz te skupine smo ispunili najveći broj zahtjeva, ali ostaje pitanje suradnje s Haškim sudom, koja, prema ocjenama članica NATO-a, nije na dovoljnoj razini. Krajnji ishod pristupanja BiH PFP-u ovisit će o uhićenju osoba koje su optužene za ratne zločine, a najvažnija imena na toj listi su Radovan Karadžić i Ratko Mladić".

Drugi dan posjeta u potpunosti je bio radnog karaktera.

D. VLAHOVIĆ



Svečana prisega sudaca

Pukovnica Blaženka Šimunović Klještan imenovana je na dužnost višeg vojnogstegovnog tužitelja, a satnik Darko Meštrović na dužnost suca, zamjenika



predsjednika Vojnogstegovnog suda u Splitu, i to 18. listopada u prostorijama MORH-a.

Prisežnicima je tekst prisegе čitala predsjednica Višeg vojnogstegovnog suda u Zagrebu pukovnica Dragica Kocetić, nakon čega se s nekoliko riječi prisutnima obratila novoimenovana tužiteljica pukovnica Šimunović Klještan. Svečanosti prisegе sudaca bio je nazoran ministar obrane Berislav Rončević.

J. P.

Uspješno provedena humanitarna akcija

Humanitarna akcija pokrenuta za pomoć pri kupnji nove proteze djelatnicima MORH-a Vesni Štefovć uspješno je provedena. Prema izvješću Financijske službe prikupljeno je 78.680,00 kn te tim povodom naša kolegica zahvaljuje svima koji su se odazvali toj humanitarnej akciji:

Svim dragim djelatnicima, kolegama, prijateljima i braniteljima, ministru obrane, Službi za odnose s javnošću i gospodi Marijani Klanac osobno od srca zahvaljujem što ste mi svi pomogli i izašli u susret svojim odricanjem meni za pomoć u humanitarnoj akciji za novu protezu. Svojom pomoći i ne znate koliko ste mi doista pomogli jer mi je dosadašnja proteza zapravo uvelike narušila zdravlje. Time ste pridonijeli mom boljem i zdravijem životu u budućnosti te sreći da hodam kao i svi ostali zdravi ljudi.

Još jednom veliko HVALA svima.

Vaša kolegica Vesna Štefovć

Obilježena peta obljetnica sudjelovanja pripadnika OSRH u mirovnim misijama UN-a

Hrvatski doprinos miru u svijetu

“Pronijeli ste diljem svijeta čast i slavu Hrvatske vojske i štitili interese mira i demokracije”, riječi su izaslanika Predsjednika Republike generala Petra Stipetića upućene pripadnicima OSRH, sudionicima mirovnih misija

Josipa PERICA, snimio Davor KIRIN

Uprigodi obilježavanja 5. obljetnice sudjelovanja pripadnika OSRH u mirovnim misijama UN-a, 15. listopada u MORH-u je održana svečanost na kojoj su uz ministra obrane Berislava Rončevića bili i izaslanik Predsjednika Republike general u mirovini Petar Stipetić, predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks, zamjenik načelnika GSOS-a, general pukovnik Slavko Barić, čelnik UNDP-a Cornelius Klein. Proslavu su uveličali i sudionici misija, kao i brojni visoki dužnosnici MORH-a i OS-a.

Središnja proslava počela je u Domu HV-a "Zvonimir" intoniranjem hrvatske himne i minutom šutnje kojom se odala počast svim poginulim hrvatskim braniteljima. U ime vrhovnog zapovjednika oružanih snaga prisutne je pozdravio i u Predsjednikovo ime čestitao general Petar Stipetić, kazavši kako je Hrvatska specifična zemљa koja je i sama osjetila što znači biti primatelj misija, kao i što znači biti sudionik prisjetivši se 1991. godine kada je u našu zemlju stigao prvi kontingent mirovnih promatrača UN-a. "To su odgovorne i teške zadaće, ali svijest o očuvanju mira u svijetu ipak nas vodi, jer taj mir mi smo platili vrlo visokom cijenom", istaknuo je.

"Pronijeli ste diljem svijeta čast i



■ Ministar Rončević uručio je priznanja svim sudionicima mirovnih misija, podržavši sve one koji se odluče za takav važan korak

slavu Hrvatske vojske i štitili interes mira i demokracije", završio je general Stipetić.

Uz čestitke se obratio i predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks. Govoreći o pripadnicima misija i njihovim uspjesima, Šeks je istaknuo: "Prema svim standardima naši su policajci i pripadnici oružanih snaga pokazali najviši stupanj profesionalizma, stručnosti i djelotvornosti", spomenuvši pritom veliku i odlučujuću ulogu koju ima Hrvatski sabor prema Ustavu u kojem se odlučuje o sudjelovanju, odnosno upućivanju u mirovne misije.

Ministar Rončević je podsjetio na prvi odlazak naših vojnih promatrača u misiju UN-a u Sijera Leone 1999., dodavši kako OSRH trenutačno sudjeluju u osam mirovnih misija UN-a. Prvi vod vojne policije u misiju ISAF pod okriljem NATO-a upućen je u veljači 2003. godine a trenutačno se tamo nalazi 50 pripadnika 4. voda. Težište daljnog djelovanja bit će usmjereno prema jačanju i učvršćivanju pozicije RH u mirovnim operacijama nastavkom sudjelovanja i povećanjem broja časnika u misijama, te uključivanjem

RH u nove mirovne misije, istaknuo je ministar obrane.

Tom je prigodom ministar Rončević uručio priznanja sudionicima misija te se zahvalio i podržao sve one koji se odluče za takav važan korak kojim "pridonose kolektivnoj sigurnosti i miru u svijetu". General Barić, pak, kazao je kako novi pristup kolektivnoj sigurnosti sve više dobiva na važnosti a Hrvatska kao dio te nove realnosti sudjeluje skladno svojim mogućnostima. Istaknuo je i kako se povećavanjem misija jasno pokazuje da Hrvatska razumije te potrebe i želi pridonositi miru, što pridonosi i dostoјnom predstavljanju oružanih snaga.

Čelnik UNDP-a Cornelius Klein rekao je kako su uspostava i održanje mira ključne zadaće misija UN-a, a upravo je Hrvatska to naučila na jedan vrlo težak način.

Prisutnima se na kraju nakratko obratio i pukovnik Gordan Cvetnić, čelnik naše prve misije u Sijera Leone, zahvalivši na povjerenju koje im je ukazano. Proslava je, uz prigodni domjenak, nastavljena i razgledavanjem izložbe fotografija naših pripadnika iz svih misija. ■



■ Visoki uzvanici u razgledavanju izložbe fotografija snimljenih tijekom boravka pripadnika OSRH u misijama

Izbori koji ulijevaju nadu

Dugo očekivani i najavljeni, prvi slobodni predsjednički izbori u Afganistanu uspješno su provedeni. Za pripadnike hrvatskog kontingenta u tome je najvažnije bilo da je sve proteklo u redu i da nismo imali nikakvih izvanrednih događaja



U redu za glasovanje

Iz Afganistana Predrag MIKULIĆ

Kako je konstatirao satnik M. rolt, zalaganje pripadnika 4. voda VP-a bilo je ovih dana vrlo intenzivno, ali i sada, u postizbornom razdoblju, intenzitet zadaća ne menjava. Naprotiv, uz redovite vojno-policjske poslove sada su česte zadaće osiguranja izbornih materijala od točke ulaska u našu, tj. kabulsku zonu operacija. Parafrasirao bih izjavu zamjenika zapovjednika kabulske multinacionalne brigade, norveškog brigadira Opadala: "Veliki posao je završen jer je glasovanje završilo, no, sada slijedi osiguranje glasačkih materijala, inauguracija predsjednika i, naravno, moramo biti spremni na moguće reakcije strana nezadovoljnih izbornim rezultatima. Posao zapravo još traje pa treba iskoristiti vrijeme za odmor, jer su daljnji napor pred nama!"

Ahmad o izborima i zadovoljstvu prisustvom ISAF-a

Prošetao sam do dućan-kontejnera koji drži lokalac po imenu Ahmad Waheled. To je mali improvizirani shop u kojem se prodaju muzički CD-ovi, DVD filmovi, radiokazetofoni, CD playeri, te raznorazna druga električka oprema. Ljubazni Ahmad je vrlo rado sa mnom popričao o najaktualnijoj temi, o izborima. Taj

35-godišnji trgovac već više od dvije godine u našem kampu vodi ovaj dućan. Kaže da su ovi izbori nešto najbolje što se proteklih godina dogodilo u zemlji. Kako reče, nakon vladavine kraljeva, zatim mudžahedina, pa talibana, sve do 2001. kada je uslijedila američka vojna akcija, zemlja je stal-



Ispred CD shopa s trgovcem Ahmadom

no bila izložena raznoraznim ratovima i sukobima. Ovo je napokon nešto što ulijeva nadu afganistanskom narodu. Iako je na dan izbora vrijeme bilo iznimno hladno, a bilo je i dosta prijetnji i zastrašivanja naroda, gotovo 90% ljudi čak i u najudaljenijim selima izšlo je na glasovanje, strpljivo čekajući ponegdje i po 4-5 sati. Ljudi su presretni što su prvi put u svojoj povijesti dobili prigodu da odluče o svojoj budućnosti. To je vratilo nadu u bolje sutra, nadu za školovanje djece, dobivanje bolnica, cesta, tvornica, električne energije, vode i svega ostalog potrebnog za normalan život, iako su, dodaje, Afganistanci svjesni da će za to trebati dosta godina. Ahmad mi kaže kako su on i njegov narod iznimno sretni s ISAF-om, jer prije svega pomažu u očuvanju mira u zemlji, a osim toga pomažu u razvoju i rekonstrukciji zemlje. Ponavlja mi da su ljudi u Afganistanu

umorni od ratova i da nitko od običnih ljudi ne želi više ratovati. Kaže kako je za izbore najvažnije da onaj tko je najviše željen od naroda bude izabran da vodi zemlju. Na kraju kaže da bi za Afganistan bilo dobro da ISAF ostane idućih 30-40 godina, odnosno jedan naraštaj. Kako su se u dućanu našli i naši pripadnici, vozač BOV-a narednik Zvonko Zesko i zapovjednik desetine VP-a, časnici namjesnik Stjepan Marković, za pozdrav je "pala" i jedna zajednička fotografija s našim ljubaznim domaćinom.

Razvodnica Jerbić i "muški poslovi"

Produžio sam razgovor s našim pripadnicima. Oni mi rekoše da posao nakon izbora nije manjeg intenziteta nego u vrijeme glasovanja. Razvodnica Natali Jerbić, naša jedina vojna policajka, osim, naravno, zapovjednici voda VP-a, poručnice Vlaste Zekulić, kasnije mi rekla da su izbori za nju bili psihološki trenutak, koji je sada iza nas. Tog je dana bilo malo više opreza, ali sve se nastavlja istim tempom. Razvodnica Natali je dugogodišnji pripadnik vojne policije. Poznata je po tome da obavlja sve, kako reče "muške poslove", nikada se ne žali niti traži popuste i privilegije zato što je žena. Čak je i na dan glasovanja bila na osiguranju jednog kontrolnog punkta gdje je s kolegama iz VP-a bila na redovitoj zadaći. Tu je posao našeg tima bio osiguranje lokacije checkpointa, te nadzor rada pripadnika kabulske policije koji su kontrolirali promet. Natali na kraju dodaje da je iznimno motivirana za ovaj posao, te da već sada razmišlja o još jednom dolasku u misiju u Afganistanu, a ta rečenica najbolje govori o stanju duha u našem kontingentu. ■



Naši vojni policajci na nadzornom punktu na dan glasovanja

Brigadir Flemming AGERSKOV, zamjenik zapovjednika misije UNMOGIP

Rad u misiji uz oštra pravila međusobnog uvažavanja

Kod sudjelovanja u misiji važno je koliko je pojedinac uvježban, iskusan u zapovijedanju vodovima, satnijama ili bojnama, a najviše od svega način na koji pojedinac djeluje i surađuje. Treba se držati striktnih pravila ponašanja, u suprotnom može doći do sukoba i konfrontacija. Svaki se časnik mjeri po svojim sposobnostima

Davor ČULJAK

Zamjenik zapovjednika misije UNMOGIP-a je stvarni kreator politike vojne komponente UNMOGIP-a i kontrolor realizacije svih observerskih zadaća. Brigadir Flemming Agerskov na tu je dužnost imenovan u studenom prošle godine, istodobno sa stupanjem na snagu sporazuma o prekidu vatre između Indije i Pakistana. Mandat mu istječe koncem godine i, prema njegovim riječima, neće tražiti produljenje rada u misiji. Četrdesetčetverogodišnjem Dancu ovo je četvrtu dužnost u mirovnim misijama. Bio je vojni promatrač u UNPROFOR-u 1993.-1994., obaveštajac u francuskoj multinacionalnoj brigadi na Kosovu 1999.- 2000. i šef danskih veza u NATO-ovojo misiji na Kosovu 2002. Osim toga, 2000.- 2001. bio je jedan od planera nove strukture i reorganizacije danske obrane. Ljubazno se odazvao molbi za razgovor za naš list.

Predstavite nam ukratko Vaš posao u misiji?

Posao je zamjenika šefa vojnih promatrača voditi operacije putem UNMOGIP-ova stožera. Imam širok obim odgovornosti u administrativnim pitanjima. Brinem o pismima i navodnim kršenjima prekida paljbe koji dolaze osoblju UNMOGIP-a, te o svim zahtjevima iz New Yorka. Radim sigur-

nosne procjene i odgovoran sam za sva zbivanja i dnevno informiranje šefa vojnih promatrača, kojeg pripremam za dnevni tijek događaja, te što mora učiniti i kada treba donijeti odluke. Jedan dan nazočim vojnoj paradi, a drugi sam u pješačkoj ophodnji planinama s timom iz jedne od terenskih postaja. To čini moj posao vrlo zanimljivim i nikad dosadnim. Često izvještavam izaslanstva i veleposlanike o našem poslu što je sjajna prigoda za promoviranje UNMOGIP-a.

Možete li nam navesti neke izazove s kojima ste se suočili za vrijeme svog mandata?

Jedan od izazova bilo je pretvaranje misije iz uspavane u onu s inicijativom i voljom za provedbu mandata. Zatim, više se potruditi kako bismo dobili pristup zapovjednom lancu obiju strana, pribaviti relevantnu dokumentaciju kako bismo dokazali da su indijski stavovi o UNMOGIP-u pogrešni. Naravno, kako su časnici iz različitih zemalja i kultura, komunikacija između njih nije uvijek uspješna te rješavam i takve probleme.

Što mislite o sudjelovanju časnica u UNMOGIP-u?

Mislim da časnice mogu, uz odgovarajuća vojna znanja, sudjelovati u bilo kojoj misiji i da to treba dalje jačati.



Nije riječ toliko o tome je li to časnik ili časnica, već je važno koliko je pojedinac uvježban, iskusan u zapovijedanju vodovima, satnijama ili bojnama, a najviše od svega način na koji pojedinac djeluje i surađuje. Treba se držati striktnih pravila ponašanja, u suprotnom može doći do sukoba i konfrontacija. Stariji nacionalni predstavnik mora pomagati zamjeniku šefa misije u provedbi utvrđenih pravila ponašanja. Trenutačno imam izvrsne dojmove o časnici koja je dio UNMOGIP-a. Važno je znati da se u misiji primjenjuju oštra pravila međusobnog uvažavanja, a nepridržavanje tog pravila vodi do odlaska iz misije.

Znate li zašto nijedna druga država osim Hrvatske nije poslala časnici u Kašmir dosad i imate li saznanja o mogućem sudjelovanju žena iz drugih zemalja u nekoj misiji u budućnosti?

Hrvatska je prva zemlja koja je poslala žene u UNMOGIP. Ali u mnogim drugim misijama žene rade jednako dobro, a u nekim slučajevima i bolje od njihovih muških kolega. Također mi je poznato kako stožer UN-a u New Yorku potiče druge zemlje da šalju časnice u misije.

Je li moguće da časnica radi u stožeru UNMOGIP-a i kakve kvalifikacije mora imati kako bi bila uspješan UNMO?

Rad u stožeru nije rezerviran samo za muškarce, a temelji se isključivo na kvalifikacijama i sposobnostima. Ne vidim zašto časnica u budućnosti ne bi bila članica stožera. Bitno je da ona radi posao dobro i da se ponaša skladno pravilima. Svaki se časnik, muški ili ženski, mjeri prema svojim sposobnostima. Gledamo njihov background, iskustvo i sposobnosti kad izabiremo osoblje za stožerne dužnosti. Nastojimo stvoriti homogeni tim. Konačno, činimo koliko je god moguće na uspostavi nacionalnog balansa u stožeru tijekom jedne godine. Hrvatska bez sumnje ima UNMO-e kvalificirane za stožerne zadaće, ali neki radije ostaju na terenu, što je također tražena vještina. Ne zaboravite da se posao u UNMOGIP-u obavlja u zapovjednom lancu, ne u stožeru. Stožer postoji kako bi podupirao i koordinirao terenske operacije. Sretan sam što mogu reći da je posljednji hrvatski UNMO u stožeru bio satnik Mladen Prebežac koji je napravio sjajan posao i postavio visoke standarde u mnogo pogleda.

Kakvo je Vaše mišljenje o Hrvatima u misiji?

Vidio sam mnogo dobrih, ali i mnogo ne tako dobrih časnika raznih nacija. Ne govorim samo o temeljnim stvarima kao što je UNMO već i o stvarima kao što je stav i moral. Biti u službi UN-a

nije posao kao ratovanje - ustvari je suprotno. Pri odabiru UNMO-a važno je da on ne pokazuje radikalne stave koje nisu u suglasju s politikom UN-a. Moraju dobro govoriti engleski, biti kooperativni i fleksibilni prema lokalnom stanovništvu i prema kolegama u misiji. Vjerujem kako je trenutačni tim vrlo dobar i profesionalan, iako neki od njih moraju poraditi na fizičkoj spremnosti.

Koga se može smatrati kandidatom za stožernog časnika?

Kako sam već spomenuo, ima nekoliko čimbenika koje treba zadovoljiti kako bi se nekoga moglo smatrati kandidatom za stožernog časnika. To su kvalificiranost, iskustvo, postignuća, moral i stav. UNMOGIP ne može postaviti časnika ako ne vlada temeljnim vještinama. Ne smije se upirati prstom u odluke stožera. Svaka vojska na svijetu boluje od jedne opake bolesti - glasina. Ni ova misija nije iznimka, a to znači kako otvorenost i poštenje moraju biti osobine članova stožera UNMOGIP-a. To je bio razlog zašto je jedan član osoblja morao otici prije vremena, jer poznata vam je uzrečica: "Jedna trula jabuka pokvari cijelu bačvu".

Danska sudjeluje s više od 1000 vojnika u mirovnim misijama. Možete li ukratko objasniti dansku politiku pripreme vojnika, dočasnika i časnika za takve operacije?

Danska je vojska mješavina profesionalaca i novaka. Za trupe u međunarodnim misijama odgovorno je Zapovjedništvo za operacije, a za obuku Međunarodna brigada. Međunarodna je brigada dijelom profesionalna (25% sastava) s velikim udjelom pričuvnika (75%) koji su pod posebnim ugovorom koji obvezuje dansku vladu i većinu danskih privatnih tvrtki.

Prema ugovoru osoblje mora biti spremno početi poseban training za misiju unutar 15, odnosno 30 dana od obavijesti. Moraju provesti 30 dana

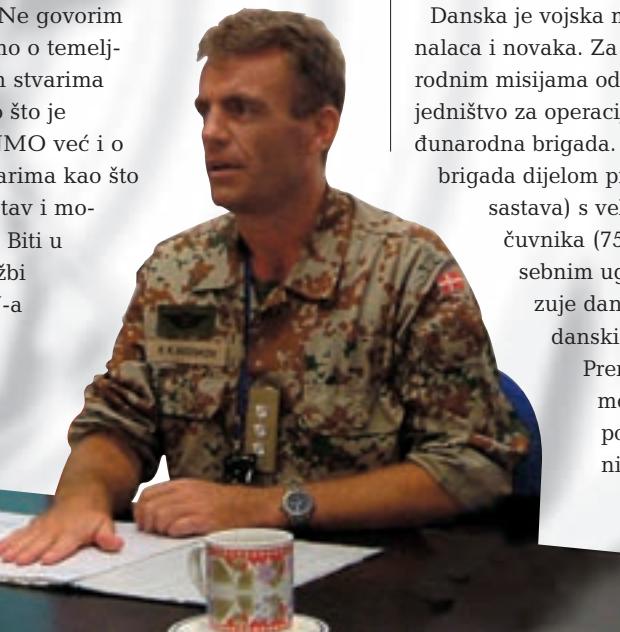
godišnje na vježbama. Ugovor je na pet godina. Nakon pet godina može se obnoviti ili raskinuti nakon čega dobiva posaban bonus (oko 10 000 USD).

Najvažnije pitanje svake vojske u tranziciji jest reformirati strukturu tako da može podupirati određeni broj vojnika za mirovne operacije. U Danskoj to znači reduciranje zapovjedništava i preusmjeravanje resursa i osoblja u postrojbe. Nadalje, razina se mora priлагoditi stvarnoj snazi vojske. Drugim rječima, to znači da glava mora biti razmjerna tijelu. Ako imate tri brigade na divizijskoj razini, ne trebate tri zapovjedne razine. Put koji je Danska izabrala jest okrenuti se prema združenim elementima, a sav administrativni posao prepustiti samo jednoj službi. Obrambeno zapovjedništvo je integrirano u ministarstvo obrane, a u nekoliko idućih godina tri operativna zapovjedništva će se stopiti u združeno operativno zapovjedništvo koje će upravljati nacionalnom obranom i međunarodnim operacijama za sve četiri sastavnice (KoV, RM, RZ i Domovinska straža).

Resurse treba razmjestiti tako da postrojbe budu spremne za raspoređivanje u misije. Napredovanje u službi mora ovisiti o rezultatima rada u postrojbama i tijekom međunarodnih misija, a ne o tome sjedite li bliže ministru ili načelniku glavnog stožera. Tu leže najveći izazovi, a tu je stvari i najteže mijenjati. Danska vojska trenutačno smanjuje broj civila u vojsci zbog promjena u zadaćama i prijelaza s oblane svog teritorija na međunarodne obveze i sudjelovanje u međunarodnim misijama, često opasnim. To je dugačak i složen proces.

Kako pripremate svoje pričuvnike za sudjelovanje u raznim mirovnim misijama? Koji je postotak pričuvnika u ukupnom broju danskih vojnika u mirovnim misijama?

Pričuvnici, koji su predviđeni za međunarodne misije, pod posebnim su ugovorom. Ako netko želi pristupiti u samo jednu misiju, šalje se na posebnu šestotjednu izobrazbu prije slanja u misiju, te specijalističku izobrazbu od još šest tjedana. Izabrani za takve misije su obično neka vrsta specijalista za određena područja. ■





**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA**

raspisuje

INTERNI NATJEĆAJ

za dužnost vojnog izaslanika RH u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske (suakreditacija u Irskoj) i vojnog izaslanika u zemljama BENELUX-a

1. Vojni izaslanik Republike Hrvatske u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske i Irskoj sa sjedištem u Londonu (ustrojbeno mjesto: brigadir)

Uvjeti:

- osobni čin: pukovnik, brigadir
- VSS
- posebna vojna znanja (ZŠŠ)
- engleski jezik
- 10 godina radnog staža

2. Vojni izaslanik RH u Kraljevini Belgiji, Kraljevini Nizozemskoj i Velikom Vojvodstvu Luksemburg sa sjedištem u Bruxellesu (ustrojbeno mjesto: brigadir)

Uvjeti:

- osobni čin: pukovnik, brigadir
- VSS
- posebna vojna znanja (ZŠŠ)
- engleski jezik 80 ALCTP
- francuski jezik 60 ALCTP
- 10 godina radnog staža

Osim ispunjenja uvjeta iz članka 19 i 30 Zakona o službi u OSRH poželjna su i posebna stručna znanja pri odabiru kandidata za navedena mjesta.

Posebna stručna znanja:

- Vojno-diplomska škola MORH-a
- Diplomska akademija Ministarstva vanjskih poslova RH
- ostali međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje

Redovita zamjena vojnih izaslanika u navedenim zemljama predviđa se u drugom polugodištu 2005. godine.

Zainteresirani kandidati koji ispunjavaju navedene uvjete, a spremni su sa svojim obiteljima provesti na službi u inozemstvu otprilike 4 godine, trebaju dostaviti zamolbu na adresu:

Ministarstvo obrane RH,
Personalna služba, Stančićeva
6, Zagreb, najkasnije do
28. listopada 2004. godine.

MORH

Seminar za djelatnike Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a

Javni nastup u teoriji i praksi

Služba za odnose s javnošću i informiranje MORH-a organizirala je na vojnom poligonu Gašinci 14. i 15. listopada seminar o odnosi ma s javnošću.

Posebnost seminara je u tome što nije zamišljen i izveden kao klasično predavanje već kao komunikološki i medijski trening, svojevrsna radionica u kojoj polaznici nakon slušanja teorije odmah prelaze na praktičnu primjenu isprobavajući i uvežбавajući prikazana načela i postupke. Cilj je seminara bio uvežbatи polaznike u

vježbe polaznika snimani su kamerom te su se odmah zatim gledali, analizirali i komentirali, što je polaznicima omogućilo stvarni doticaj s temama koje su netom prije slušali. Svaki je polaznik tijekom seminara imao tri nastupa pred kamerom, prvo predstavljajući sebe u vježbi lažno kulinarског naziva "Predjelo". Uslijedio bi kraći govor o zadanoj temi ili prema slobodnom izboru, te na kraju izjava. Upravo je nastup pred kamerom te stvarnost situacije potaknula sudionike koji su nakon početne

groblike žrtava iz Domovinskog rata te položili vijenac i zapalili svijeću u spomen na sve hrvatske branitelje i civilne žrtve pale u obrani Vukovara. Posjetili su i Spomen područje masovne grobnice Ovčara i zapalili svijeću u sjećanje na 200 mučki ubijenih ranjenika i medicinskog osoblja iz vukovarske bolnice.

Istaknuta otvorenost prema javnosti i jednaki tretman svih novinskih kuća

Zatvaranju seminara nazario je i ministar obrane Berislav Rončević sa suradnicima, zapovjednikom III. korpusa brigadnim generalom Zvonkom Peternelom i pomoćnicima ministra Željkom Goršićem i Ivom Bačićem. Ministru je predstavljen seminar s osnovnim naglascima te kraći prikaz osnovnih postulata u komunikaciji s medijima. Ministar je izrazio zadovoljstvo viđenim na seminaru te istaknuo trajnu opredjeljenost MORH-a ka otvorenosti prema javnosti te jednaki tretman svih medijskih kuća. Seminar je okončan zajedničkim ručkom ministra i njegovih suradnika te polaznika seminara.

Organizaciji seminara su uvelike pridonijeli djelatnici vojnog poligona Gašinci predvođeni zapovjednikom pukovnikom Ivanom Husnjakom. Na kraju možemo zaključiti kako je seminar, prvi takve vrste, u potpunosti ispunio predviđenu ulogu i poslužit će kao vrijedno iskuštenje u planiranju buduće izobrazbe djelatnika MORH-a i OS-a RH u komunikacijskim vještinama i metodama komuniciranja s medijima.

Toma VLAŠIĆ

Seminar je zamišljen kao svojevrsna radionica u kojoj polaznici nakon slušanja teorije odmah prelaze na praktičnu primjenu isprobavajući i uvežбавajući prikazana načela i postupke



temeljnim vještinama javnog nastupa, osnovnim postulatima komunikacije s medijima te uspješnom medijskom predstavljanju svoje organizacije (u ovom slučaju MORH-a ili niže ustrojbine cjeline). Seminar je otvorio i u njemu aktivno sudjelovalo načelnik Službe Mate Radešić, a vodile su ga Nirvana Kapitan i Gordana Lesinger. Sudjelovali su predstavnici Službe za odnose s javnošću i informiranje, te I. i III. korpusa.

Čar nastupa pred kamerom

Seminar je zamišljen i proven interaktivno, nastupi i

treme, ukočenosti i nesnalazjenja otkrili čari nastupa pred kamerom te se zdušno upustili u svaldavanja novih znanja i vještina.

U teoretskom dijelu seminara obrađene su osnove komunikacija, osnovne informacije o govoru, razgovor. Polaznici su slušali i o odnosima s medijima te o vrstama i temeljnim značajkama pojedinih medija, a obrađeni su i izjava i intervju kao česte forme u komuniciranju s javnošću.

Dio slobodnog vremena drugog dana seminara polaznici su iskoristili kako bi posjetili Vukovar i Memorijalno

U Vukovaru obilježena 13. godišnjica pogibije generala Blage Zadre i bojnika Alfreda Hilla

Obilježeno vukovarsko "groblje tenkova"



Polaganjem vijenaca i paljenjem svjeća na grobovima generala Blage Zadre i bojnika Alfreda Hilla u Vukovaru je 16. listopada obilježena trinaesta godišnjica pogibije dvojice heroja Domovinskog rata i obrane Vukovara.

Među onima koji su se toga dana došli pokloniti legendarnom zapovjedniku obrane Borova Naselja generalu Zadri bili su predsjednik Sabora Vladimir Šeks i potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor te ministar obrane Berislav Rončević, kao i drugi predstavnici državnih te županijskih i gradskih vlasti, a počast su mu odali i njegovi suborci te rodbina i prijatelji iz Hrvatske i rodne mu Hercegovine.

Na grobu prvog zapovjednika vojne policije u Vukovaru bojnika Alfreda Hilla uz članove obitelji i suborce dužnu počast odali su i predstavnici Nastavnog središta vojne policije, koje nosi njegovo ime. Zapovjedno-stožerna škola koja nosi ime general bojnika Blage Zadre toga je dana obilježila svoj Dan škole. Tradicionalni posjet Vukovaru polaznici 13. redovitog naraštaja i djelatnici škole, predvođeni zapovjednikom

brigadirom Zdravkom Andabakom, počeli su u vukovarskom Domu hrvatskih branitelja, gdje ih je pozdravio vukovarski gradonačelnik Vladimir Štengl. Potom je umirovljeni brigadir Stjepan Sučić, sudionik obrane Vukovara i bivši polaznik Zapovjedno-stožerne škole, ukratko izlagao o događanjima u Vukovaru tijekom tromjesečne opsade grada, osvrnuvši se i na situaciju koja je prethodila napadu i agresiji na taj dio Hrvatske. Nakon toga su polaznici i djelatnici Škole položili vijenac i zapalili svijeću na grobu generala Zadre, a potom i podno križa na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Aleji hrvatskih branitelja. Tijekom boravka u Vukovaru polaznici i djelatnici ZŠ-a "Blago Zadro" obišli su i križ na



ušću Vuke u Dunav, te su odali počast žrtvama Domovinskog rata i kod spomen-obilježja podignutog na mjestu masovne grobnice na Ovčari, a u spomen na vukovarske vitezove služene su i mise zadušnice u vukovarskoj i borovskoj crkvi.

Toga je dana na legendarnoj Trpinjskoj cesti, "groblju tenkova" iz Domovinskog rata, uz spomen-poprsje generala Zadre otkriven i tenk koji je postavljen "u spomen svim braniteljima Trpinjske ceste koji su svojim životom i djelom 1991. godine trajno obilježili obranu Vukovara". Tenk, koji je postavljan uz pomoć Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, otkrili su preživjeli suborci generala Zadre zajedno s resornom ministricom Kosor, a tim je povodom ministar Rončević poručio kako će u MORH-u imati trajnog suradnika "koji neće dopustiti da sjena zaborava padne na žrtve Domovinskog rata".



Ministar Rončević poručio je kako MORH neće dopustiti da sjena zaborava padne na žrtve Domovinskog rata

Marija ALVIR

Dan inženjerije i obljetnica 33. inženjerijske brigade

U prigodi obilježavanja dana roda inženjerije OSRH i trinaeste obljetnice ustrojavanja 33. inženjerijske brigade u vojarni "Kamensko" u Karlovcu 4. listopada priredena je svečanost. Na blagdan "andela čuvara", koji je i zaštitnik inženjeraca, služena je sveta



misa u vojničkom restoranu, koju je predvodio vojni kapelan Mladen Markač iz Zapovjedništva HKoV-a. Nakon mise svečano postrojenim djelatnicima obratio se zapovjednik HKoV-a general pukovnik Marijan Mareković kazavši: "Trinaest godina u životu jedne postrojbe nije puno, ali tu je sađržano toliko povijesti, nadanja, stradanja i pobjeda. Hvala vam za sve što ste učinili u ratu za žrtve onih koji su pali za slobodu Hrvatske i koje ne smijemo nikada zaboraviti. Prijе trinaest godina nismo imali ničega osim nesalomljive volje i želje za slobodom. Kada se osvrnemo na te dane, imamo na što biti ponosni. Pogledamo li prema budućnosti, trebat ćemo mnogo odlučnosti u koju ne dvojim, ali znam da ćemo zajednički ostvariti najviše ciljeve".

I.M.

Kondicijska hodnja djelatika Časničke škole

Djelatnici Časničke škole odradili su 6. listopada kondicijsku hodnju radi podizanja razine opće tjelesne spremnosti. Hodnja je provedena na području Jastrebar skog, a na cilju je organiziran zajednički ručak i kratak odmor. Svi u dobrom raspoloženju, od zapovjednika do svakog ponaosob, organizirano su se vrtili u vojarnu unutar radnog vremena, bogatiji za jednu zajedničku uspješno održenu zadaću. Osim definiranih ciljeva ovakve zadaće, svaki je djelatnik pobliže, kroz druženje, upoznao svoje kolege i suradnike.



D.M.



**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA OBRAMBENU POLITIKU
SLUŽBA ZA NATO I PARTNERSTVO
ZA MIR**
raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

za sljedeća radna mjesta i propisane uvjete:

1. Viši stručni savjetnik, SRM I. - jedan izvršitelj

Uvjeti:

- VSS - društveni ili tehnički smjer
- znanje engleskog jezika - 90%
- ALCPT ili 85% ECL
- poželjno iskustvo na planu međunarodne obrambene suradnje
- položen DSII
- 10 godina radnog staža

2. Stručni savjetnik, SRM I. - dva izvršitelja

Uvjeti:

- VSS - društveni ili tehnički smjer
- znanje engleskog jezika - 90%
- ALCPT ili 85% ECL
- poželjno iskustvo na planu međunarodne obrambene suradnje
- položen DSII
- 5 godina radnog staža

3. Stručni savjetnik, ustrojbeno mjesto: bojnik - jedan izvršitelj

Uvjeti:

- VSS ili VŠS - društveni ili tehnički smjer
- znanje engleskog jezika - 90%
- ALCPT ili 85% ECL
- poželjno iskustvo na planu međunarodne obrambene suradnje
- odgovarajuća razina vojne izobrazbe

4. Viši stručni referent, ustrojbeno mjesto: satnik - jedan izvršitelj

Uvjeti:

- VSS ili VŠS - društveni ili tehnički smjer
- znanje engleskog jezika - 90%
- ALCPT ili 85% ECL
- poželjno iskustvo na planu međunarodne obrambene suradnje
- odgovarajuća razina vojne izobrazbe

Mjesto službe za navedene dužnosti je Zagreb. Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta potrebno je dostaviti do **15. studenoga 2004.** na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za NATO i Partnerstvo za mir, Zvonimirova 12/II, 10 000 Zagreb ili na e-mail nato@mohr.hr. Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon 01/4568-099 ili 01/4567-280.

MORH

U sklopu programa za zaštitu, promicanje i očuvanje zdravlja djelatnika

Naš je imperativ utjecati

Temeljni je cilj programa očuvanje i poboljšanje zdravlja djelatnika MORH-a i OS-a radi podizanja spremnosti i učinkovitosti kako pojedinaca tako i cijelog vojnog sustava

Josipa PERICA
snimio Davor KIRIN



■ Dr. Branko Sruk ističe kako smo još uvijek zdravljacija te kako se preventivnim djelovanjem mnogo toga može sprječiti

totku sami mogu utjecati na svoje zdravlje", ističe dr. Sruk.

Temeljni je cilj programa očuvanje i poboljšanje zdravlja djelatnika MORH-a i OS-a radi podizanja spremnosti i učinkovitosti kako pojedinaca tako i cijelog vojnog sustava. Aktivnosti u okviru programa su sljedeće: aktivni odmor za razične skupine, akcija rane detekcije promjene zdravstvenog stanja, zdravi stilovi življenja, zdravstvena edukacija, publikacija u području zaštite, promicanja i očuvanja zdravlja i obilježavanje preventivnih zdrav-

sklopu Programa za zaštitu, promicanje i očuvanje zdravlja djelatnika MORH-a i OS-a 14. i 15. listopada bili su u znaku preventivnih zdravstvenih aktivnosti. U MORH-u su tako obilježeni Svjetski dan mentalnog zdravlja, Međunarodni dan pješačenja te Svjetski dan hrane, uz održana prigodna predavanja, a organizirana je i kondicijska hodnja na Sljeme. Inače, program se provodi od ljeta 2003., a o važnosti zdravlja te kako ga očuvati razgovarali smo s dr. med. Brankom Srukom, načelnikom Službe za zdravstvenu zaštitu Ministarstva obrane.

Koliko se često pojedinc zamisli nad svojim zdravljem i što uopće čini radi njegove zaštite i poboljšanja? Upravo je tu potrebu nekoliko puta u razgovoru isticao dr. Sruk, napominjući kako o samom pojedincu ovisi

MORH-a održana predavanja i kondicijska hodnja

na stil življenja

stvenih aktivnosti.

Oni koji provode ovaj program, čvrsto se drže stare izreke koja im je i moto a glasi: "Boje sprječiti nego liječiti", pa u skladu s tim i djeluju. "Svakako je učinkovitije, ali i jeftinije, djelovati na taj način. Naš je imperativ utjecati na stil življenja. Prošlu godinu provedeni su zdravstveni pregledi velikog broja djelatnika, no svjesni smo da se preko noći ništa ne može promijeniti. Kad detaljno analiziramo djelatnike, vidimo da dobar dio njih neće moći, zbog zasad laicima nevidljivih zdravstvenih promjena, uskoro izvršavati svoje zadace", naglašava.

Iako tvrdi da smo još uvjek zdrava nacija, kaže kako nije zadovoljan situacijom. Najveći problemi su,

na psihička spremnost, povećana profesionalna sposobnost, smanjenje bolovanja i duži radni vijek. Također u MORH-u se nerijetko u zadnje vrijeme govori i o drugoj karijeri. No, uporni smo i cilj ćemo postići kada do zadnjeg namještenika stignu sve naše aktivnosti i poruke", nastavlja dr. Sruk.

Navedene aktivnosti samo su dio niza aktivnosti u sklopu programa. Tijekom prošle godine proveden je i aktivni odmor za rizične skupine. Njime je bilo obuhvaćeno oko 400-tinjak pripadnika gardijskih brigada s najrizičnijim psihofizičkim opterećenjima, te djelatnici i službenici na određenim zapovjednim i rukovodnim funkcijama.

Dr. Sruk ističe kako će se svake godine u sklopu programa odabirati skupine za koje na osnovi istraživanja i pregleda smatraju da su nužne ući u program, te će se u skladu s tim i djelovati.

Tri teme - mentalno zdravlje, pješačenje i hranu drži ključnim. Kaže kako kada se govori o kvalitetnoj

ističe, problem tlaka, masnoća, sklerotične promjene koje iz toga proizlaze, ubrzano življenje, neodgovarajuća prehrana te niz drugih problema, no preventivnim djelovanjem mnogo toga može se sprječiti.

"Pojedincu želimo ukazati na problem. Prije svega ne želimo nikome ništa zabranjivati, već ukazati na moguće posljedice. Očekivani rezultati programa su: veća radna učinkovitost, poveća-

hrani to ne znači uvijek i skupu hranu, a kada je riječ o dijetalnoj, to opet ne znači da se ne smije jesti, već da treba pravilno jesti. I na kraju, cilj je programa umanjiti izloženost potencijalnim agensima štetnima za zdravlje. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji očuvanje zdravlja ima tri cilja; dodavanje godina životu, dodavanje zdravlja godinama i dodavanje životu godinama. ■



Hodnja djelatnika MORH-a na Sljeme organizirana na Međunarodni dan pješačenja

ističe, problem tlaka, masnoća, sklerotične promjene koje iz toga proizlaze, ubrzano življenje, neodgovarajuća prehrana te niz drugih problema, no preventivnim djelovanjem mnogo toga može se sprječiti.

"Pojedincu želimo ukazati na problem. Prije svega ne želimo nikome ništa zabranjivati, već ukazati na moguće posljedice. Očekivani rezultati programa su: veća radna učinkovitost, poveća-

Ozljede i kako ih izbjegći

Baveći se bilo kojim oblikom sporta u vojsci, bolovi zbog ozljede mogu biti vrlo obeshrabrujući. Za sportaše su ozljede velika nevolja jer godine treninga mogu biti izgubljene preko noći. Naravno, mnoge ozljede mogu se izbjegti pravilnim pristupom treningu, i to pripremama organizma za opterećenje, tzv. zagrijavanjem, istezanjem i pravilnim vježbanjem. Ozljede će ograničiti vaše ciljeve i režim treninga. Vrlo je važno ne zanemariti prevenciju i najmanje boli koja se počela javljati.

Bol u mišićima - odgovor na opterećenje

Bolovi u mišićima normalan su odgovor tijela na preveliko opterećenje. To je također normalan rezultat vježbanja a može se javiti od 12 do 48 sati nakon treninga. Taj tip mišićne boli zove se "zakašnjeli početak mišićne boli" ili tzv. "DOMS". Bol koja se javlja za vrijeme vježbanja zove se akutna mišićna bol, i obično je popraćena "pečenjem" i "toplom" u mišićima. Takve boli se ne tretiraju kao ozljede. Jaka bol je, dakako, nešto na što treba obratiti pozornost, jer je to reakcija tijela koje signalizira početak ozljede. Receptori za bol smješteni su u mišićnim vlaknima. Tamo gdje se javi prvo veliko oštećenje - receptori odmah signaliziraju. Slušajte svoje tijelo jer vam ono signalizira i daje do znanja da se ozljeda može dogoditi. Sprječite je na vrijeme.

Najčešće ozljede, liječenje i prevencija

Ozljede koje se najčešće dogadaju jesu istezanje mišića i ozljede zglobova. Riječ je najčešće o sljedećim zglobovima: koljenima, laktovima, ramenima i kukovima. Te ozljede se najčešće javljaju pri nepravilnom podizanju tereta, osobito ako je teret pretežak. Zato u vježbama s punom vojnom spremom trebamo skrenuti pozornost vojnika na način prenošenja opreme, kao bismo sveli mogućnost ozljeda na minimum. Istegnuća mišića i ligamenata najčešće se javljaju u sljedećim slučajevima: prebrzo izvođenje vježbi, dizanje prevelikog tereta bez odgovarajuće pripreme, izvođenja prevelikog opsega kretnji te nekontrolirani pokreti. Ako se oglušujete na stalne signale vašeg tijela, boli ili otekline, tada vam uskoro prijeti ozbiljna ozljeda. Otekлина se lako može otkriti budući da je mjesto natečeno, crveno i malo toploje od ostalih dijelova tijela. To je siguran znak ozljede koju treba bez odlaganja liječiti.

Mnoge ozljede se mogu otkriti, dijagnosticirati ili liječiti bez posebne medicinske pomoći. Najčešći način liječenja ozljede jest odmarati ozlijedeni dio tijela, stavljati hladni oblog na ozlijedeno mjesto otprilike 20 minuta, stavljati led na ozlijedeno mjesto (ne stavljati led izravno na kožu) te podići ozlijedeni dio tijela da se smanji dotok krvi.

Neki od praktičnih savjeta u prevenciji ozljeda su: uvijek dobro pripremiti mišiće, ligamente i zglobove prije vježbanja, istegnuti lagano svaku mišićnu skupinu prije i poslije treninga, slušati svoje tijelo i nezanemarivati njegova upozorenja, držati se programa treninga, uvijek izvoditi svaku vježbu ispravno i držati se pravilno, a ako dođe do ozljede, držati se savjeta o liječenju ili zatražiti stručnu liječničku pomoć.

Sandra VRANEKOVIĆ

Nova kaciga za australske vojнике

AUSTRALSKA vojska je izabrala novu kacigu u sklopu programa ECH (Enhanced Combat Helmet, odnosno unaprijeđena borbena kaciga). Nakon niza testiranja izabrali su kacigu izraelskog proizvođača Rabintex, model Insight RBH 303AU. Riječ je o moderniziranoj inačici kacige RBH 303 koju rabi izraelska vojska.

Nova će kaciga zamijeniti postojeću kacigu, američki dizajn poznat kao PASGT, koja je u uporabi u australijskoj vojsci od 80-ih godina prošlog stoljeća.

Tijekom ispitivanja najboljih rješenja australijska agencija za obrambene nabave DMO primila je 11 raznih ponuda od sedam tvrtki. Četiri su modela izabrana za trupna testiranja koja je provela agencija za obrambenu tehnologiju DSTO. Testirani su udobnost, stabilnost, iskoristivost te integracija s raznom opremom koja se montira na kacigu (npr. uređaj za noćno gledanje). Ispitivanja je provodila skupina od 38 pripadnika 4. bojne kraljevske australijske komandoske pukovnije (4RAR(Cdo)).

Nova kaciga je 300 grama lakša od postojeće a u proizvodnji se poštaju znatno strože norme. Nudi veću zaštitu od raznih vrsta projektila i fragmenata i udaraca tukih predmeta. Novi oblik je optimizir-



ran za što veću zaštitu i udobnije noćenje te dobru stabilnost tijekom borbenih aktivnosti. Proizvodit će se u četiri veličine (S, M, L i XL) kako bi se što bolje prilagodila glavi svakog vojnika. Unutrašnjost kacige je doživjela znatne promjene. Umjesto jednostavnog sustava

kočnih i platnenih traka za stabiliziranje i priлагodbu uporabljen je znatno kompleksniji sustav koji je udobniji i bolje obuhvaća glavu. Smanjenje dijela koji pokriva uši omogućava lakše nošenje slušalica i antifona za zaštitu sluha.

Isporuka postrojbama australijske vojske trebala bi početi tijekom 2005. Naručena je prva serija od 4000 novih kaciga, a zamjena svih starih kaciga trebala bi se provesti u nekoliko sljedećih godina.

I. SKENDEROVIC

Njemački CH-53G dobivaju nove MILDS senzore



NJEMACKO ratno zrakoplovstvo opremit će prvu inicijalnu skupinu od šest helikoptera CH-53G novim suvremenim senzorima AN/AAR-60 MILDS (Missile Launch Detection System). Nove senzore isporučit će konzorcij EADS Defence Electronic,

a njima će biti opremljeni njemački helikopteri koji se pripremaju za Afganistan, u sklopu njemačkog angažmana u misiji ISAF-a. Nakon te ugradnje (i prvih stečenih operativnih iskustava) u njemačkom zrakoplovstvu razmatraju mogućnost integriranja novih MILDS sustava i na druge svoje helikoptere.

Cijeli sustav AN/AAR-60 MILDS (koji se sastoji od nekoliko senzora na različitim mjestima na helikopteru) u biti je pasivni senzor koji detektira ultravioletne emisije koje

emitira lansirani projektil svojim ispušnim mlazom. Sa svojom vrlo visokom rezolucijom detektiranja te brzim procesorom za obradu podataka MILDS može vrlo pouzdano i brzo reagirati već u početnoj fazi napada, odnosno po ispaljenju protivničkog projektila.

Dosad je diljem svijeta isporučeno više od četiri tisuće MILDS sustava, koji se uspjehom rabe na raznim tipovima transportnih i borbenih helikoptera poput C-47, NH90, Tiger, odnosno aviona C-130 i F-16. Pritom u EADS-u posebno ističu kako su tijekom ovog ljeta isporučili 30 sustava danskom ratnom zrakoplovstvu radi integriranja na borbene avione F-16AM/BM.

Darko OSLOVČAN

Raytheonova svjetska promocija T-6B Texan II

TIJEKOM rujna ove godine tvrka Raytheon počela je svjetsku turneju u sklopu koje će predstavljati novu inačicu svog uspješnog jednomotornog turboprop trenažnog aviona T-6B Texan II. Pretpostavlja se kako će tom turnejom inicijalno biti obuhvaćeno jedanaest zemalja. Dosad je starija inačica T-6A bila isporučena za potrebe USAF-a, US Navy, odnosno kanadskog i grčkog ratnog zrakoplovstva. Za novu T-6B inačicu se pretpostavlja kako će stajati oko 6,2 milijuna američkih dolara, a u odnosu na stariju T-6A inačicu bit će skuplja za oko 2 milijuna dolara. Zanimljivo je napomenuti i to kako je na novoj inačici oko 85 posto dijelova koji se rabe i na starijoj A inačici. Texan II je inače dizajniran (na temelju Pilatusova trenažera PC-9) za naprednu obuku vojnih piloti, odnosno kao zamjena za Cessne trenažere T-37, s nižom cijenom sata leta uz mogućnost simuliranja odlika letenja na mlađim avionima.

Novi Texan bogatiji je za novu avioniku, te šest podyvesnih točaka na krilima na kojima može ukupno ponijeti 1360 kg raznog korisnog/ubojnog tereta (dodatne spremnike za gorivo, bombe opće namjene Mk82 težine 225 kg, te nevođene projektili zrak-zemlja). Temeljna vrijednost novog paketa avionike je CMC Electronics FV-4000 digitalni glass kokpit,



SparrowHawk head-up prikaznik, te novi poboljšani više-funkcijski prikaznici.

Dosad je USAF-u i US Navy-u isporučeno više od 200 Texana koji se uspješno rabe u sklopu JPATS programa (Joint Primary Aircraft Training System). Grčkom ratnom zrakoplovstvu isporučeno je 45 aviona (neke njihove T-6A inačice opremljene su podyvesnim točkama, ali nemaju novu avioniku s B inačice), dok NATO Flying Training School u Kanadi rabi 26 aviona koji nose oznaku CT-156 Harvard II.

Darko OSLOVČAN

Novi izraelski tromblonski sustav

IZRAELSKA tvrtka IMI (Israel Military Industry) razvija novi tromblonski sustav koji kombinira sustav za upravljanje paljbom i napredno tromblonsko streljivo. Sustav je nazvan Refa'im, a prikazan je na izraelskoj juršnoj pušci Tavor ali se, prema tvrdnjama tvrtke,



može integrirati i na druge juršne puške kao što su britanska L85A2 ili američki M4.

Prema IMI-ju sustav omogućava pješacima pogadanje skrivenih neprijateljskih položaja u raznim okružjima, od urbanog do teškog i nepristupačnog terena. Predstavnici tvrtke pojašnjavaju kako je Refa'im ustvari minijaturizirani tenkovski sustav za upravljanje paljbom, dovoljno malen da se može upariti s bilo kojom modernom puškom. Pješak jedino mora kroz optički uređaj uočiti cilj, a nakon toga elektronika sustava automatski prilagodi električki detonator tromblonske mine kako bi eksplodirala točno na cilju.

Temeljni dio sustava čini napredni optički ciljnik s laserskim daljinomjerom preciznosti 1 m na 600 m. Kao opcija se mogu postaviti i drugi senzori ili komunikacijski uređaji. Može se postaviti i CCD videokamera kako bi se omogućilo pucanje "iza ugla".

Tromblonsko je streljivo osmišljeno za učinkovito neutraliziranje raznih pješačkih ciljeva te lakoo-klopjenih ciljeva. Mine se mogu dobiti u tri temeljne inačice: programirana, s kontaktnim upaljačem te s upaljačem s odgodom. Opremljene su i sustavom za samouništenje kako bi se izbjegli naknadni problemi s neeksplođiranim streljivom.

Sustav je razvijen kao dio opreme koja se testira u programu razvoja izraelskog "vojnika budućnosti". Prvi primjeri za ispitivanja su isporučeni izraelskoj vojsci prošle godine dok bi u prvoj polovici ove godine trebala biti isporučena još četiri sustava. Novoisporučeni bi sustavi trebali imati GPS navigacijski podsustav te omogućavati umrežavanje vojnika.

I. SKENDEROVIĆ

Nova borbena odora za američku vojsku

AMERIČKA kopnena vojska (US Army) uvodi novu borbenu odoru, Army Combat Uniform (ACU) kao zamjenu za trenutačnu Battle Dress Uniform (BDU) koja je u uporabi od 1980. Kod nove je odore uporabljen tzv. digitalizirani maskirni uzorak. ACU će se najprije početi isporučivati postrojbama raspoređenim u Afganistanu i Iraku, u proljeće 2005. Planira se kako bi kompletna KoV, aktivni i pričuvni dio, bila opremljena novim odorama do konca 2007. Nova se odora sastoji od jakne, hlača, majice kratkih rukava te novih čizama dostupnih u standardnoj i inačici za vruće podneblje. S jakne su uklonjeni donji džepovi, a umjesto njih dodani su džepovi visoko na nadlakticama kako bi ih vojnici mogli nesmetano dosegnuti kad nose neprobojni prsluk. Uvedena je tzv. mandarinska kragna koja se može nositi podignuta ili spuštena. Nova borbena odora ACU stoji 88 USD (hlače i jakna) što je znatno više u odnosu na 56 USD koliko stoji BDU. Ali vjeruje se kako će lakše održavanje nove odore dugoročno donijeti znatne uštede.

Osnovni cilj projekta uvođenja ACU-a je dobiti jedinstvenu odoru



sa samo jednim maskirnim uzorkom koja bi se nosila u različitim dijelovima svijeta umjesto sadašnje situacije kad postoje šumska i pustinjska inačica odore BDU. Digitalizirani maskirni uzorak je mješavina zelenih, svijetlosmeđe i sive boje koje se stope u šumskom, pustinjskom i urbanom okolišu. Iz uzorka je uklonjena crna boja (nazočna u uzorku odore BDU) jer se u prirodi nalazi vrlo rijetko. Osim toga, istraživanja

su pokazala kako upravo crnu boju oko vrlo brzo uočava.

Rad na novoj odori počeo je pod nadzorom tijela za razvoj vojne opreme PEO Soldier početkom 2003. Prvi razvojni primjerici isporučeni su 25-orici pripadnika 3. brigade 2. pješačke divizije, a oni su ih rabili tijekom redovitih vježbi u bazi Fort Irwin u Kaliforniji. Nakon saslušanih zamjerk i prijedloga sašivena je druga serija od 21 odore koje su rabljene tijekom vježbi u bazi Fort Polk u Louisiani. Nekoliko tisuća kompleta treće serije predano je 3. brigadi za uporabu tijekom boravka u Iraku koji je počeo u studenom 2003.

ACU je napravljena od materijala koji je mješavina 50% pamuka i 50% najlona. Ima posebne džepove na koljenima i laktovima koji omogućavaju umetanje štitnika, uzorak za brzu identifikaciju prijatelj-neprijatelj te čičak trake (Velcro) za pričvršćivanje oznaka, čina i imena. Čin se pričvršćuje na prednji dio jakne, u sredini prsa. Na odoru se standardno nosi crna beretka ali postoji i terenska kapa koja je pogodnija u zoni borbenog djelovanja.

I. SKENDEROVIC

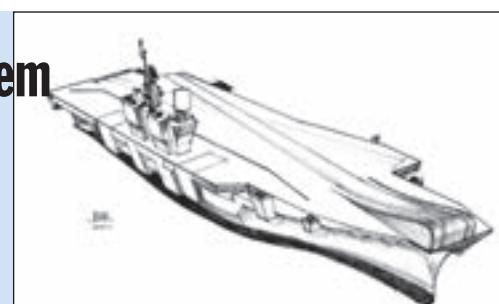
Indijski nosač zrakoplova pred ugovaranjem

INDIJA je ponovno počela rad na prije odgođenom programu projektiranja i gradnje vlastitog nosača zrakoplova potpisom dva ugovora s talijanskim tvrtkom Fincantieri SpA za projekt broda i ugradnju propulzijskog sustava. Talijanska tvrtka je dobila posao u konkurenciji s francuskim tvrtkom DCN International i španjolskim Izar Construcciones Navales.

Predviđa se da će se nosač zrakoplova, za koji se pretpostavlja da će imati istisninu od oko 30.000 do 35.000 tona, graditi u brodogradilištu Cochin Shipyard Ltd koje se nalazi u južnoj Indiji. Ulazak u službu

planira se između 2010. i 2012. godine. Talijanska tvrtka Fincantieri također će pružiti potporu Indijcima tijekom gradnje broda, opremanja i ispitivanja.

Novi će indijski nosač zrakoplova imati slično propulzijsko postrojenje kao i novi talijanski nosač zrakoplova Cavour koji će činiti četiri plinske turbine General Electric LM 2500. One će se izraditi prema američkoj licenci u indijskoj tvrtki Hindustan aeronautics Ltd u Bangaloru. Moći će primiti 14 do 16 zrakoplova tipa MiG 29K i oko 20 protupodmorničkih i protubrodskih helikoptera.



Jedini indijski nosač zrakoplova INS Viraat (bivši britanski HMS Hermes) indijska ratna mornarica planira držati u službi sve dok ruski nosač zrakoplova Admiral Gorškov istisnine 44.500 tona, koji je Indija kupila početkom ove godine, ne uđe u službu nakon modernizacije i pregradnje oko 2009. godine.

Mislav BRLIĆ



Porinuće novog talijanskog nosača zrakoplova

PORINUĆE novog talijanskog nosača zrakoplova Cavour (bivše ime Andrea Doria) obavljeno je 20. srpnja u brodogradilištu Fincantieri Riva Trigoso. Planira se kako će primopredaja novog nosača zrakoplova pune istisnine 27.100 tona biti 2007. godine, a ulazak u operativnu službu 2008. godine. Tada će se pridružiti jedinom talijanskom nosaču zrakoplova Giuseppe Garibaldiju istisnine 13.850 tona koji je u službi od 1985. godine, pa će ulaskom u službu nosača Cavour početi i program modernizacije Guiseppea Garibaldija.

Nosač zrakoplova Cavour projektiran je kao višenamjenski nosač zrakoplova, a zamjenit će razarač Vittorio Veneto. Službenog imena NUM (Nuova Unita Maggiore - Nova Temeljna Jedinica) djelovat će u različitim ulogama (u rasponu od nosača zrakoplova do višenamjenskog desantnog broda ili broda za evakuaciju) kako bi udovoljio širokom području operativnih zadaća. One će uključivati i zaštitu morskih plovnih puteva, zapovijedanje i nadzor borbenih skupina, protuzračnu obranu flote, izbacivanje desantnih brodica, zračnu potporu kopnenim snagama te pomoći i spašavanje pri humanitarnim katastrofama. No, temeljne zadaće novog broda duljine preko svega 244 metra i širine 39 metara bit će

zapovijedanje i nadzor posebnim desantnim snagama i potpora zračnim operacijama.

Površina poletne palube pokrivaće 5900 m², sa ski-jumpom postavljenim na pramcu i krimi. Smještaj je osiguran za 1210 osoba s još 91 pomoćnim ležajem. U to je uključena postrojba pomorsko-desantnog pješaštva od 465 marinaca i 203 člana letačkog osoblja. Prostor ispod poletne palube bit će dvojne namjene. Služit će kao hangarna i/ili garažna paluba za smještaj ukrcanih zrakoplova i vozila. Prostor doka u krmenom dijelu broda omogućit će ukrcavanje vojnika, vozila i opreme na desantne brodice. Njegove izmjere su dovoljne za smještaj dvije 60-tonске ili četiri 30-tonске desantske brodice tipa LCM, a također će se moći smjestiti desantna brodica na zračnom jastuku LCAC Američke ratne mornarice.

Hangar ili garažna paluba (ovisno o scenariju uporabe) moći će primiti alternativne zrakoplove ili opremu prema zahtjevanom scenariju uporabe. Na primjer, moći će se smjestiti do 12 helikoptera srednje veličine tipa EH101 ili osam zrakoplova Harrier II Plus STOVL kod prvenstveno zrakoplovnih zadaća. Kod desantnog scenarija na tu će se palubu moći ukrcati 100 lakih vozila ili 24 60-tonskih glavnih borbenih tenkova tipa Ariete

zajedno s opremom za ukrcane marinice.

Bit će naoružan protuzračnim raketnim sustavom PAAMS koji je prvobitno razvijan u sklopu programa fregata klase Horizon u suradnji s Francuskom. Ključne komponente sustava PAAMS činit će 32 projektila Aster 15 te sustav za njihovo okomito lansiranje Sylver koji će biti smješten na desnom rubu palube. Borbeni sustav za blisku protuzračnu obranu činiće tri topa Super Rapid kalibra 76. Također će se ugraditi francusko-talijanski torpedni sustav SLAT.

Pogon će osiguravati četiri plinske turbine General Electric/Fiat Avio LM 25000 ukupne snage 88 MW koje će pokretati dvije osovine za najveću brzinu od 29 čvorova, a doplov će pri brzini od 16 čvorova biti 7000 nm. Pramčani i krmeni poprečni brodski vijci ugraditi će se kako bi se poboljšala manevarbilnost u zatvorenim vodama i tijekom desantnih operacija.

Brod se gradio u dvije glavne sekcije; u brodogradilištu Fincantieri Muggiano izgrađena je pramčana sekcija duga 70 metara, a u brodogradilištu Riva Trigoso središnja i krmena sekcija. Te dvije sekcije će se tegliti u Muggiano gdje će se na plivajućem doku spojiti s pramčanom sekcijom.

Mislav BRLIĆ

EADS - jedan od stupova vojne industrije

Konsolidacija europskog tržišta naoružanja i vojne opreme tijekom proteklog desetljeća dovela je do formiranja nove strukture europske vojne industrije u kojoj dominiraju EADS, BAE Systems, Thales, a u posljednih nekoliko godina grupi se, kao četvrti veliki igrač, pridružuje i talijanska Finomeccanica



Igor KARNJUŠ

Korjenite promjene europske obrambene industrije i pojava novih giganata koji nisu postojali unatoč deset godina, odgovor je europskih zemalja na istovrsne procese okrugnjavanje i specijalizacije američke vojne industrije kako bi zadržala i unaprijedila konkurentost na domaćem i međunarodnom tržištu u posthладnoratovskim uvjetima. Vlasnička i uopće organizacijska struktura europske obrambene industrije karakterizira visoki stupanj složenosti i međusobne isprepletenosti vlasničkih udjela, brojnost joint ventura, prigodnih konzorcija itd., koje promatrači opisuju kao „europski špageti“. Osim statičke složenosti, zbog procesa konsolidacije industrijskih struktura tržište karakterizira visoki stupanj dinamičnosti.

Unatoč brojnosti poduzeća stup europske vojne industrije čine sponjena tri poduzeća, koja su među prvih deset na svijetu. Na rang listi najvećih proizvođača vojne opreme u 2003. BAE Systems nalazi se na četvrtom mjestu sa 17,159 mili-



Svetarski program zauzima važno mjesto u poslovanju tvrtke

jardi USD prihoda od obrane, Thales na sedmom mjestu (8,75 mlrd. USD) i EADS na osmom mjestu s 8,03 milijardi USD prihoda od prodaje naoružanja i vojne opreme.

EADS (European Aeronautic Defence and Space Company) formalno je nastala 10. lipnja 2000. povezivanjem etabliranih predstavnika europske vojne industrije: DaimlerChrysler iz Njemačke, francuske Aerospatiale Matra i CASA iz Španjolske. Inicijalnu vlasničku strukturu EADS-a činili su: DaimlerChrysler 30,2% dionica, francuska država kroz vlastitu holding kompaniju posjedovala je također 30% dionica, španjolski

ski dio kroz također poduzeće SEPI (u državnom vlasništvu) iznosio je 5,5%, a ostatak od 34,1% dionica je javno distribuiran (uključuje i izvještaj dio koji pripada samim uposlenicima). Vlasničkom strukturom koja prelazi granice nacionalnog, kao i organizacijom poslovanja i poslovnih jedinica distribuiranih u brojnim europskim zemljama EADS je prototip „europskog modela“ odnosno poduzeća, fokusiranog primar-



Borbeni helikopter Tiger

no na europsko a potom izvozna tržišta, s manjim naglaskom na američko, nego recimo konkurentski britanski BAE Systems. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Bitka budućnosti -

utjecaj sustava **C4ISTAR** na tak- tičko ratovanje

C4ISTAR (Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance, Targeting and Reconnaissance) britanski je termin, a prihvaćeniji je američki C4ISR za ukupnost međusobno povezanih različitih zapovjednih, upravljačkih, komunikacijskih, računalnih, obavještajnih, nadzornih, ciljničkih i izvidničkih elemenata koji zapovjedniku osiguravaju vojne informacije i "umnožavaju snagu" borbenih sustava. Sustav će u skoroj budućnosti donijeti zanimljive promjene u načinu vođenja bitaka i ustroja postrojbi. U ovom članku donosimo britanski pogled na promjene na taktičkoj razini do kojih će doći oko 2010. godine



BAE Systems

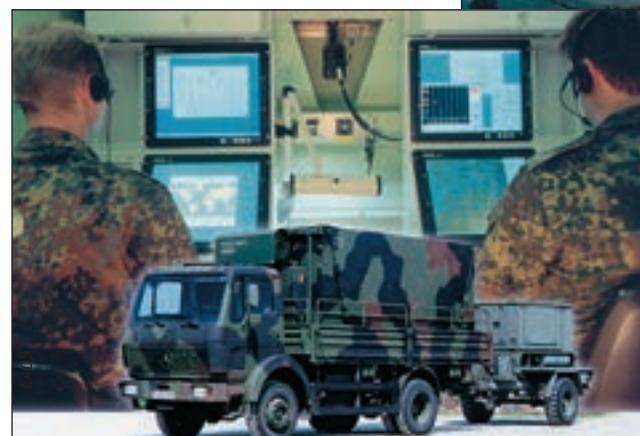
Vedran SLAVER

Rlevantni podaci sakupljeni putem sredstava na strateškoj i operativnoj razini te kombinirani sa samostalno sakupljenim informacijama, vrlo će brzo zapovjednicima, čak i na najnižim razinama, dati donedavno nezamislivu informacijsku nadmoć nad svojim protivnicima. Ta nadmoć će omogućiti brzo donošenje odluka i djelovanje te primjenu pravodobnih i odgovarajućih poteza. Promijenit će se način na koji se kopnene snage bore na taktičkoj razini, s većim nagla-

skom na bitku po dubini i paljbenim djelovanjem s većim udaljenosti u bliskoj bitci. To će biti popraćeno i promjenom naglasa s izravne paljbe kopnenih platformi na djelovanje zračnih platformi i posrednu paljbu. Posljedica toga bi mogla biti i promjena borbene paradigme "nađi, naciljav i pucaj" (Find, Fix and Strike) u "nađi, prati, pucaj, iskoristi" (Find, Track, Strike, Exploit), tj. mijenja se sama priroda manevra.



EADS



■ Mobilno operativno središte SAMOC

Divizijski sklop sastavljen od brigada uvelike će se promijeniti ako usporedimo britansku diviziju iz 1990. s budućom iz 2010. Na divizijskoj razini iz 1990. informacije sa strategijske i operativne razine mogu se opisati riječima premalo i prekasnno. U 2010. informacije s viših razina će trebati biti na vrijeme na raspolaganju i ono što je najvažnije - divizije će nadzirati niz ISTAR sredstava. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Norveške fregate klase Fridjof Nansen



Program gradnje protupodmorničkih fregata male zamjetljivosti klase Fridjof Nansen jedan je od najvećih i najskupljih europskih vojnih programa, a svakako najveći u norveškoj povijesti. Izgradnja suvremenih fregata ojačat će ulogu norveške ratne mornarice u NATO savezu te znatno poboljšati zaštitu norveških prirodnih resursa

Mislav BRLIĆ

Norveška ratna mornarica iskazala se u posljednjih desetak godina kao vrlo poduzetna ratna mornarica primivši u službu dvije iznimno inovativne klase ratnih brodova, brodove za protuminsku borbu klase Oksøy i Alta te brze ophodne brodove klase Skjold. Obnova i osuvremenjivanje norveške površinske ratne flote nastavilo se izgradnjom pet protupodmorničkih fregata male zamjetljivosti klase Fridjof Nansen, a početkom lipnja ove godine u španjolskom brodogradilištu Ferrol brodograđevne tvrtke IZAR obavljen je porinuće prve fregate klase Fridjof Nansen.

Nove norveške fregate, a ukupno će ih se izgraditi pet, zamijenit će preostale četiri fregate klase Oslo (prva fregata iz klase povučena iz službe nakon nasukavanja 1995.) bit će ponajprije namijenjene za protupodmorničku borbu, no sa svojim borbenim kapacitetom moći će osigurati i kvalitetnu protuzračnu i protubrodsku zaštitu. Svi pet fregata koje su do bile imena po znamenitim norveškim istraživačima (Fridjof Nansen, Roald Amundsen, Otto Sverdrup, Helge Ingstad, Thor Heyerdahl) trebalo bi ući u službu u razdoblju od 2005. do 2009.

Gradnja fregata klase Fridjof Nansen predstavlja najveći program naoružanja u norveškoj povijesti te je trenutačno jedan od najvažnijih europskih vojnih programa. Ugovor o gradnji pet novih fregata ukupne vrijednosti 2,32 milijarde dolara norveš-

ka vlada je potpisala sa španjolskom brodograđevnom tvrtkom Izar Construcciones Navies SA i američkim Lockheed Martinom u lipnju

Važnija zadaća fregata klase Nansen bit će zaštita norveških naftnih polja



2000., a zanimljivo je kako će se oko 50 posto ugovorne svote kompenzirati prodajom norveške vojne opreme Španjolskoj.

Pet zastarjelih fregata klase Oslo (stand. ist. 1450 t) posljednji su eskortni ratni brodovi koji su ušli u sastav flote norveške ratne mornarice i to 1966. i 1967. Kako je norveška ratna mornarica zadužena za nadzor i zaštitu iznimno velikog morskog prostranstva (2,2 milijuna kvadratnih kilometara) i obalne crte duljine više od 20.000 km u najnegostoljubivijem dijelu Atlantskog oceana (Norveško i Sjeverno more), no ujedno iznimno bogatim prirodnim resursima plina, nafte i riba, očito je kako je zbog zaštite vlastitih ekonomskih interesa, kao i nadzora kretanja te praćenja ruskih podmornica i ratnih brodova u sklopu NATO saveza bilo potrebno narušiti nove eskortne brodove koji bi svojim taktičko-tehničkim i brodograđevnim značajkama mogli uspješno obavljati povjerene im zadaće. ■

Porinuće fregate Fridjof Nansen



Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr



USS Long Beach

Iako je napravljena samo jedna krstarica klase Long Beach ovom brodu pripada posebno mjesto ne samo u povijesti američke ratne mornarice već i u mornaričkoj povijesti općenito. Tako važno mjesto krstarica Long Beach zaslужila je kao prvi ratni brod na nuklearni pogon koji je uz to bio naoružan isključivo raketnim naoružanjem i mnogim naprednim elektroničkim sustavima

Tomislav JANJIĆ

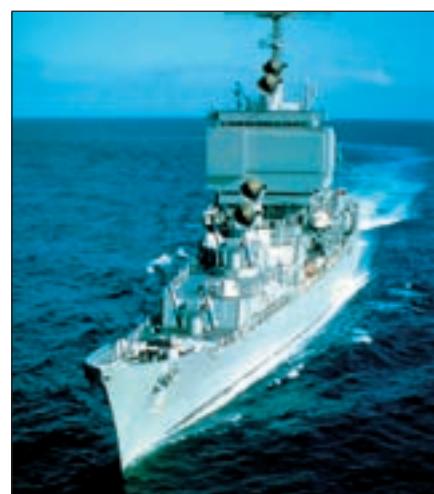
Razvoj nuklearne tehnologije i raketnog oružja tijekom pedesetih godina prošlog stoljeća toliko je uznapredovao da je američka ratna mornarica odlučila pokrenuti projektiranje i gradnju strateški važnih plovila opremljenih novim sustavom pogona i novorazvijenim tipovima oružja. Nakon uspjeha prve podmornice na nuklearni pogon Nautilus bilo je jasno da će

■ Krstarica Long Beach s originalnim radarskim sustavom AN/SPS-32/33

prioritet dobiti gradnja podmornica naoružanih balističkim projektilima i jurišnih podmornica. Uz njihov razvoj i gradnju američka ratna mornarica je pokrenula i projektiranje dva velika površinska ratna broda - nosača zrakoplova Enterprise (CVN 65) i krstarice Long Beach. Gradnja

Enterpisea i Long Becha išla je istodobno i oba su projekta trebala dokazati isplativost uporabe nuklearne tehnologije na površinskim brodovima. Budućnost je pokazala da se američka

■ Nuklearni nosač zrakoplova Enterprise i krstarice Long Beach i Bainbridge snimljeni tijekom krstarenja oko svijeta



ratna mornarica na kraju odlučila da nuklearni pogon zadrži samo na nosačima zrakoplova, dok su krstarice, nakon nekoliko pokušaja ipak na kraju dobile klasični pogon s plinskim turbinama. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr



Sukobi oko Falklandskog otočja III.

Britanska časna pobjeda

U usporedbi s pomorskim bitkama vođenim tijekom II. svjetskog rata, stječe se dojam kao da su sudionici ratnih sukoba u I. svjetskom ratu ratovali s mnogo više ljudskosti, dostojanstva, i uz izvjesnu dozu viteštv

Jurica MILETIĆ



Sir Frederick Charles Doveton Sturdee (1859.-1925.), bio je britanski admirал koji je u kraljevsku mornaricu ušao godine 1871. Postupno se uspinjao na hijerarhijskoj ljestvici i u trenutku izbijanja I. svjetskog rata našao se na položaju jednog od čelnika admiraliteta. Kao nagradu za svoju pobjedu nad flotom njemačkog grofa Maximiliana von Speea u bitki kod Falklanda prosinca 1914. stekao je plemićku titulu (postao je baronetom). Zapovjedao je britanskom flotom i u bitki kod Jutlanda 1916., godinu dana kasnije postao je admirал, a godine 1921. i admirál flote.

Utek bitke, britanski admirál Sturdee oštrim je manevrom pokušao doći u povoljniji položaj u odnosu na puhanje vjetra. Za vrijeme tog manevra, britanski su se brodovi našli obavijeni vlastitim oblakom dima, a njemački admirál Spee nije propustio priliku: što je brže mogao, zaplovio je prema jugu, pokušavajući se tako izvući i izvan dometa britanskih topova, dok je Britancima trebalo punih 45 minuta da se vrati u položaj iz kojeg su mogli ponovno otvoriti vatru.

U 14:50 britanski bojni brodovi su se bokom okrenuli neprijateljskim brodovima: Spee je zaključio da mu je to vjerojatno jedina prilika da uporabi svoje pomoćno oružje, ali kako je u međuvremenu promjenio smjer plovidbe, Britancima dim više

nije smetao kao prije. Njihovi su pogoci bili sve točniji i na njemačkim brodovima, a osobito na Scharnhorstu, oštećenja su bila sve teža, a ljudskih je žrtava bilo sve više: primio je više od pedeset pogodaka, srušena su mu bila tri dimnjaka, a požar ga je bio posve zahvatio. Malo nakon četiri sata poslijepodne, nestao je s morske površine.

Pobjednici spašavaju poražene

Ništa bolje nije bilo niti na krstarići Gneisenau. Vatra ju je proždirala, a nikakav napor da se njezino širenje sprječi nije bio poduzet i njezina posada, uključujući i samog Speea, jednostavno je nestala. HMS Invincible primio je 22 pogotka, ali nijedan od njih nije prouzročio nekakvu ozbiljniju štetu, i ra-

njen je bio tek jedan član posade.

Krivudajući, Gneisenau se udaljavao prema jugozapadu. U 17:15 posljednji je put pogodio britanski bojni brod HMS Invincible, a onda je ostao bez streljiva. Nije trebalo dugo čekati, i Britanci su ga prestali gađati: njemački je brod ostao nepomičan, a posada ga je počela napuštati. Od 765 njegovih članova spašeno je bilo njih 190, ali mnogi su podlegli od zadobivenih rana. Britanski brod HMS Inflexible bio je pogoden samo tripun: jedan je njegov član posade poginuo, a trojica su bila ranjena. Zaustavio se i počeo spašavati preživjele članove njemačkog broda Gneisenau. U usporedbi s pomorskim bitkama vođenim tijekom II. svjetskog rata, stječe se dojam kao da su sudionici ratnih sukoba u I. svjetskom ratu ratovali s mnogo više ljudskosti, dostojanstva, i uz izvjesnu dozu viteštv

Budući da su, zahvaljujući točnom gađanju britanskih topnika, njemački brodovi pretrpjeli velika oštećenja, broj preživjelih članova posade bio je relativno malen. Usporedno s borbama velikih brodova, manje su plovne jedinice vodile svoje vlastite bitke. Njemačke lake krstarice predvodila je krstarića Dresden, iza nje su bile krstarice Nürnberg i Leipzig, dok je britanske krstarice predvodila HMS Glasgow koju su slijedile krstarice HMS Cornwall i HMS Kent.

U 14:45 s Glasgowa je otvorena vatra na Leipzig koji joj je vatrom uzvratio, i u gađanju se pokazao uspešnijim, tako da je krstarića Glasgow morala odstupiti, ali preostale njemačke krstarice nisu pošle Leipzigu u pomoć, već su se i same nas-

tojale izvući iz pogibelji u kojoj su se našle. S Glasgowa je ponovno otvorena vatra na Leipzig ali u međuvremenu krstarica Dresden zaplovila je u smjeru jugozapada, a Nürnberg put jugoistoka. Leipzig se uskoro našla i u dometu topova Cornwalla, dok se HMS Kent otputila za krstaricom Nürnberg. Na sreću Britanaca, paljba koja je s njemačke krstarice Leipzig osuta i po jednoj i po drugoj njihovoј krstarici, nije nanijela neke veće štete, ali je zato krstarica Leipzig ubrzo ostala bez dva dimnjaka i glavnog jarkbola. Požar ju je zahvatio, i kad su njemački topnici ostali bez streljiva, uslijedio je neuspjeli pokušaj torpednog napada na HMS Cornwall, a onda se njezina posada počela pripremati za napuštanje. Krstarica Glasgow približila joj se da je do krajači. Nešto prije 22 sata njemačka se krstarica izvrnula, a zatim potonula, ostavivši iza sebe samo osamnaestoricu preživjelih.

Jureća stara krstarica

Britanska krstarica HMS Cornwall bila je pogodena osamnaest puta ali ljudskih žrtava nije imala; krstarica Glasgow uopće nije bila oštećena, unatoč tome što je dvaput bila pogodena, ali zbog jednog pogotka u strojarnicu brzina joj je bila smanjena, tako da nije mogla sustići njemačku krstaricu Dresden koja joj je izmicala. Nürnberg je krstarici Kent izmicala punih 10 milja, ali na krstarici Kentu su tako bjesomučno gorivom punili peći, da je ta stara krstarica uspjela postići brzinu od punih 25 čvorova, premda se tresla



HMS Invincible bila je peta britanska krstarica tog imena - vodeći brod u skupini od tri bojna broda iste kategorije i prvi brod te vrste ikad sagraden bilo gdje u svijetu. Dovršena u brodogradilištu "Sir W.G. Armstrong, Whitworth & Co., Ltd" u Tynesideu, u more je bila porinuta travnja 1906., a u sastavu britanske kraljevske mornarice našla se u proljeće 1908. Bila je duga 171 metar, težine 17.526 tona, a posada joj je brojila 784 čovjeka. U ratnim prilikama taj se broj penjao na 1000. Četiri parne turbine Parson davale su joj snagu od 41.000 konja i mogla je postići brzinu od 28 čvorova.

Osnovno naoružanje bile su joj četiri dvostruke kule s topovima kalibra 12 inča, i 16 topova kalibra 4 inča. Prije sukoba u južnom Atlantiku kod Falklandskega otoka početkom I. svjetskog rata sudjelovala je u akciji kod Heligoland Bighta, a u sukobu kod Jutlanda bila je admiralski brod. Pogoden u jednu od topovskih kula eksplodirao je, preplovio se i potonuo zajedno s gotovo cijelokupnom posadom. Tragediju su preživjela tek petorica njezinih članova.

kao da ima groznicu. Kad se približila krstarici Nürnberg na samo 11.000 metara, Nijemci su na nju otvorili vatru. Kad se udaljenost smanjila na samo 7000 metara, obje su krstarice počele postizati pogotke. U 17:30 krstarice su međusobno bile udaljene samo 3000 metara i tad su se počele pokazivati pred-

nosti težih granata i debljeg oklopa krstarice Kent. Sat kasnije, kad su se pogoršale vremenske prilike u kojima se krstarica Nürnberg mogla spasiti, dva su kotla na njoj eksplodirala i znatno joj smanjila brzinu. Krstarici Kent je tad bilo lako do krajačiti je. Krstarica Nürnberg je potonula ostavivši za sobom samo dvanaestoricu preživjelih. Kent je primila trideset i osam pogodaka, ali je imala samo šesnaestoricu ranjenih.

U međuvremenu Bristol i Macedonia potopili su njemačke brodove Baden i Isabela, dok je brod Seydlitz uspio pobjeći i kasnije se našao interniran u Argentini.

Lov na krstaricu Dresden potrajan je mjesecima: progonjena britanskim krstaricama uspjela je pobjeći u Tih ocean.

(nastavit će se)



Falklandska pobjeda Sturdeea nad von Speeom za Britance je imala dvostruki značaj: osim što su se osvetili za sramotu koju su pretrpjeli kod Coronela, uništenjem snažne njemačke flote ponovno su uspostavili, a kasnije i održali svoju dominaciju na Atlantiku. Bitka je ostala u uspomeni i kao jedna od posljednjih u kojoj je prevladavao danas izumrli viteški duh.



Harry Potter u Domu HV-a

■ U organizaciji Odjela za kulturno-društvene djelatnosti Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a u Domu HV-a "Zvonimir" **30. listopada u 18 sati** bit će prikazan dječji pustolovni film **HARRY POTTER I ZATOČENIK AZKABANA**. Glume: Daniel Radcliffe, Alan Rickman, Julie Walters i dr; trajanje: 141 min.

Besplatne ulaznice mogu se rezervirati od 25. listopada, isključivo od 10 do 12 sati, u Odjelu za kulturno-društvene djelatnosti, Stančićeva 6, tel./fax: 68-935.

Japanska umjetnost u galeriji MORH-a

■ U galeriji MORH-a "Zvonimir" **21. listopada u 19 sati** bit će svečano otvorene izložbe slika grupe suvremenih japanskih umjetnika pod nazivom **ZBIRKA JAPANSKE UMJETNOSTI 2004. U HRVATSKOJ**. Predstaviti će se 23 autora s 41 radom tehnike ulje na platnu i akrilik te tradicionalna i moderna kaligrafija, kao i tehnika japanskog slikarstva. Na izložbi će biti predstavljeni i radovi hrvatskih autora iz kolekcije Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, a na svečanom otvorenju slikarica Junko Matsumoto demonstrirat će japansku umjetnost kaligrafije. Izložba je humanitarnog karaktera u korist Crvenog križa Hrvatske, a može se razgledati **do 30. listopada**, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz sloboden.

Misa u kapeli Vojnog ordinarijata

■ U kapeli Vojnog ordinarijata na Ksaveru u Zagrebu od 10. listopada **nedjeljom i blagdanom s početkom u 11 sati** redovito se slavi sveta misa za vjernike Vojne biskupije, a kapela je otvorena i za ostale vjernike.

BIBLIOTEKA**Zvonimir Šeparović: 'Akcija za Hrvatsku', Zagreb, 1995.**

Zvonimir Šeparović odigrao je jednu od najvažnijih uloga u skupini građana Akcija za Hrvatsku 'Libertas' koja je tijekom 1995. godine presudno determinirala oporbenu ideju u Hrvatskoj, ali će ostati zabilježeno i to da je prosvjedovao ispred zgrade Britanskog vijeća u zagrebačkoj Ilici, zauzavio promet i održao govor protiv londonske hipokrizije koja je za zelenim stolom željela nagraditi Srbiju za genocid. "Šeparović godinama sustavno istražuje i pohranjuje podatke o srpskom genocidu nad Hrvatima od 1991. godine, a na svojim redovitim tribinama u Europskom domu sistematizira je svjedočanstva o drami hrvatskog naroda i onda kada to, zbog međunarodno diktiranog 'mira u kući' po svaku cijenu, nije bilo politički oportuno", zabilježio je u proslouku knjige Srećko Jurdana. Knjiga *Akcija za Hrvatsku* svjedočanstvo je o brojnim akcijama u kojima je Šeparović sudjelovao i zabilježio ih, bilo da se radilo o akcijama na unutarnjem ili međunarodnom planu.



Nikolina PETAN

22. listopada 1992. Otkrivena masovna grobnica Ovčara

U izveščju od 22. listopada 1992. Tadeusz Mazowiecki, posebni predstavnik UN-a za Republiku Hrvatsku objavio je kako je pronađeno točno mjesto masovne grobnice Ovčara. Tu bivšu svinjogojsku farmu, pet kilometara udaljenu od Vukovara, u listopadu '91. jugorezervisti i četnici su pretvorili u koncentracijski logor. Pretpostavlja se da je u nekoliko tužnih jesenskih mjeseci kroz Ovčaru prošlo između tri i četiri tisuće zatočenika. Ipak, svoje mjesto u tragičnoj povijesti grada na Dunavu Ovčara je dobila u vrijeme neposredno nakon pada u studenome '91. Tada su na Ovčaru dovezeni brojni ranjenici i ostali vojni i civilni zarobljenici iz vukovarske bolnice. Nakon što su ih neko vrijeme maltretirali i tukli, četnici su u nekoliko skupina ranjene i izmučene ljude odveli do stratišta. Strijeljali su ih, bacili u iskopanu rupu i buldožerom zatrplali. Budući da iskopavanje grobnice u vrijeme otkrića nije bilo moguće zbog političkih i vojnih okolnosti na tom području, snage UNPROFOR-a i promatračka postaja Ujedinjenih naroda godinama su čuvale tu lokaciju kako bi spriječile uklanjanje dokaznog materijala. U rujnu i listopadu 1996. provedena je potpuna ekshumacija, a u otkrivenoj masovnoj grobnici pronađeno je 200 posmrtnih ostataka, od kojih 198 muškaraca i dvije žene. Rezultati obdukcije pokazali su da se među žrtvama uistinu nalaze ranjenici iz vukovarske bolnice. Nakon stravičnih otkrića, godinu dana kasnije Međunarodni sud u Haagu optužio je za ta hladnokrvna ubojstva takozvanu vukovarsku trojku Veselina Šljivančanina, Milu Mrkšića i Miroslava Radića, a trenutačno je u tijeku i proces protiv optuženih za zločine počinjene na Ovčari koji se vodi pred Specijalnim sudom u Beogradu.

leonriz@net.hr

SLOVO DUHOVNOSTI**Nedjelja 24. listopada**

Ovonedjeljno evangelje donosi nam oprečne stavove u molitvi Bogu. Prvi stav je onaj farizeja koji je klasičan primjer legalističke hipokrizije oholih, umišljenih i samodostatnih osoba. U središtu su oni, a ne Bog. Hvale se svojim egoizmom. Kod njih je **ja** subjekt svih glagola: **ja ti zahvaljujem, ja nisam kao drugi, ja plaćam desetinu...** To ide čak tako daleko da se čini da bi se i sam Bog trebao pred njima poniziti koliko je dobar i savršen. Drugi stav je onaj carinika koji u poniznosti priznaje Bogu da je grešnik i moli ga oproštenje. Njega ne zanimaju drugi. Jedino mu je bitna svijest da je sam grešnik i moli Boga za milosrđe. Kao nikada dosad ova prisposoba postaje aktualna. Danas, više nego ikada, ljudi o sebi imaju uzvišeno mišljenje. Svi sadašnji misle da su bolji od bivših i hvale se zbog toga (a je li?), a svi budući ističu kako će biti bolji od sadašnjih (što zapravo i nije teško, ali hoće li?). U svakom slučaju, barem za sebe smijem Bogu reći: ako ću biti farizej i hvati se onim najredovitijim što treba činiti, ako ću misliti da sam zbog toga bolji od drugih, ako ću gledati tuđe slabosti, ako ću misliti da sam dobar samo zbog toga jer su drugi manje dobri, onda molim Te, Bože, daj mi barem snage da kažem - hvala Ti, Bože, što drugi nisu kao ja.

Željko STIPANOVIĆ



Brigada Poncija Pilata

Sva je prilika da se korijeni glasovite škotske postrojbe koja se punim nazivom zove *The Royal Scots*, odnosno njezinog dijela *The First of Foot*, mogu tražiti u brojnim škotskim postrojbama koje su još u srednjem vijeku ratovale za račun kraljeva Bohemije, Danske, Francuske, Nizozemske i Švedske. Neprijeporno je da je upravo ta postrojba najstarija redovita postrojba britanske armije, i istodobno jedna od najstarijih na svijetu.

U tjesnoj svezi s njezinim nastankom je **Sir Hoh Hepburn**, rođen u škotskoj pokrajini Lothiji oko godine 1600. Dvadesetak godina kasnije spominje se kao časnik škotske regimete u armiji kralja Bohemije.

Nakon služenja u bohemskoj vojsci, našao se kod Nizozemaca, a onda je Hepburn svoju postrojbu odveo u Svedsku gdje je ratovao za račun kralja Gustava Adolpha.

Godine 1625. cijelu je postrojbu brojčano ojačao, a sam postao pukovnikom. Šest godina kasnije preuzeo je zapovjedništvo nad tzv. Škotskom zelenom brigadom i u bitki kod Leipzig-a ovjenčao se slavom.

Siječnja 1633. imenovan je pukovnikom u službi francuskog kralja Louis XIII., ali ubrzo se vratio u Škotsku kako bi unovačio mladiće za svoju novu regimentu. U tom je smislu škotsko savjetodavno i upravno tijelo *Privy Council of Scotland* 24. travnja iste godine uz privolu kralja Charlesa I. izdalo poseban dokument. Iako se regimenta još godinama borila na tlu Francuske, kraljevskim ukazom postala je britanskom pukovnjicom.

Sve do 1661. ratovala je na europskom kontinentu, boreći se za interes francuskih kraljeva Louisa XIII. i Louisa XIV. Svoj nadimak **Brigada Poncija Pilata** dobila je 1643. kad su je tako nazvali ljubomorni i zavidni francuski vojnici. Taj je nadimak zadržala do danas, a temelji se na staroj predaji prema kojoj se Poncije Pilat rodio na tlu današnje Škotske.

Jurica MILETIĆ



Site korejskog Ministarstva obrane (da ne bi bilo zabune, riječ je o Republici Koreji) jedan je od onih koje sva-kako možemo ocijeniti za-nimljivim po sadržaju i so-lidnim po kvaliteti i grafičkom izgledu. **Home page**

(www.mnd.go.kr) se pokreće na nama nerazumljivim slo-vnim znakovima, no, nemojte se zabrinuti, na vrhu stranice postoji link za engleski jezik nakon kojeg se automatizmom prebacujete na podstranicu s engleskim jezikom.

Site je relativno jednostavno uređen. Podijeljen je na tri di-jela, od kojih nam se najzanimljiviji čini onaj s linkovima na lijevoj strani sitea. To su linkovi koji posjetitelja među ostalim upoznavaju s ustrojem **Ministarstva obrane i međunarodnom vojnom politikom**. Također, pod linkom **Multimedia** nalaze se slikovni i videozapisi vježbi pripadnika svih grana i robova korejske vojske, no, nažalost, fotografije su niske rezolucije i ne mogu se downloadati.

U središnjem dijelu stranice nalaze se vijesti, no, s obzirom na to da se updateaju povremeno, tek nekoliko puta mje-sečno, ipak nismo skloni proglašiti stranicu izvrsnom. No, site dobiva visoku ocjenu jer ispod napisa **Links** postoji de-setak linkova koji će se svakako svidjeti posjetiteljima. Ri-ječ je o linkovima prema visokoškolskim vojnim institucijama, ali i vladinim uredima i drugim ministarstvima.

Ivan BELINEC

KVIZ

1. Atentator Gavrilo Princip bio je pripadnik organizacije:

- A Mlada BiH
- B Mlada Bosna
- C Mlada Europa



2. Do 1916. godine car Austro-Ugarske bio je:

- A Franjo Ferdinand
- B Franjo Josip II.
- C Oton Habsburški



3. Najpogubniji bojni otrov upotrijebljen u I. svjetskom ratu bio je:

- A plikavac
- B iperit
- C helij



4. Italija je od 1915. godine:

- A stupila u rat na strani Antante
- B stupila u rat na strani Centralnih sila
- C bila neutralna

5. Vrhovni zapovjednik sila Antante na kraju I. svjetskog rata bio je:

- A lord Kitchener
- B maršal Petain
- C maršal Foch

Pripremio Domagoj VLAHOVIĆ

HRVATSKI VOJNIK



www.hrvatski-vojnik.hr